

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Волинський національний університет імені Лесі Українки
Освітня програма	30219 Середня освіта. Історія, правознавство
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	014 Середня освіта

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Волинський національний університет імені Лесі Українки
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	30219
Назва ОП	Середня освіта. Історія, правознавство
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта
Спеціалізація (за наявності)	014.03 Історія
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Кузовова Наталя Миколаївна, Куштан Наталія Михайлівна, Желіба Олександр Володимирович (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	27.09.2023 р. – 29.09.2023 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП https://vnu.edu.ua/sites/default/files/2023-09/%D0%92%D1%96%D0%B4%D0%BE%D0%BC%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%20%D1%81%D0%B0%D0%BC%D0%BE%D0%BE%D1%86%D1%96%D0%BD%D1%8E%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BD%D1%8C%D0%BE%D1%97%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D0%BC%D0%B8_o.pdf

Програма візиту експертної групи https://vnu.edu.ua/sites/default/files/2023-09/%D0%9F%D1%80%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D0%BC%D0%B0%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B2%D0%B5%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%B0%D0%BA%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%B8%D1%82%D0%B0%D1%86%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%BE%D1%97%20%D0%B5%D0%BA%D1%81%D0%BF%D0%B5%D1%80%D1%82%D0%B8%D0%B7%D0%B8_o.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Аналіз реалізації ОП "Середня освіта. Історія, правознавство" у Волинському національному університеті імені Лесі Українки (далі ВНУ) засвідчив, що вона реалізується на належному рівні та забезпечує необхідний рівень підготовки магістрів. Аналіз звіту про самооцінювання, вивчення документації та проведення акредитаційної експертизи дають ЕГ підстави вважати, що освітня діяльність забезпечує виконання поставлених цілей та ПРН, а зміст ОП та практики її реалізації відповідають вимогам нормативних документів і враховують потреби учасників освітнього процесу та інших зацікавлених сторін. Особливі риси, які притаманні ОП та вирізняють її серед інших ОП даної спеціальності в ЗВО України та за кордоном є наявність якісної матеріально-технічної бази, електронного освітнього середовища, стимулювання НПП до наукової та викладацької активності, підвищення своєї кваліфікації. Дані фактори надають даній ОП переваги у порівнянні із іншими ОП. Наявна суспільна потреба та потреба ринку праці у ОП на регіональному рівні, оскільки ЗВО готує якісних фахівців для ринку праці, які здатні працювати на посаді учителя історії та правознавства, що було підтверджено на зустрічах з роботодавцями. ОП відповідає стратегії ЗВО на 2020-2024 роки з формування "високоосвіченої, національно свідомої, чесної, небайдужої, творчої особистості, здатну незалежно мислити і відповідально діяти згідно з принципами добра та справедливості, для розвитку відкритого і демократичного суспільства". ОП має високі ступені врахування результатів моніторингу кар'єри випускників ОП (зادля зворотнього зв'язку про ефективність ООП за ОП), рекомендації роботодавців, здобувачів освіти, регіональної влади, професіоналів-практиків, рекомендацій НА за акредитаційними експертизами у ЗВО. ЗВО повністю забезпечений ресурсами для якісної реалізації ОП. Відмітимо, що до програми забезпечення якості ОП долучаються НПП, здобувачі, працівники структурних підрозділів і служб, зовнішні стейкхолдери (роботодавці, практикуючі спеціалісти та випускники). ЕГ відмічає добросовісне ставлення ЗВО до процесу акредитації: ЕГ отримала всі необхідні для якісної експертизи документи та свідчення. ЗВО у особі гаранта та інших учасників фокусгруп сприяли роботі ЕГ. Не було здійснено жодних протиправних чи недобросовісних дій з боку ЗВО, які б унеможливили проведення акредитаційної експертизи. Відповіді на запит документів подавалися без затримок, заплановані зустрічі відбулися згідно запланованому розкладу із залученням усіх запрошених стейкхолдерів. Під час акредитаційної експертизи було виявлено кілька недоліків, які ЕГ вважає несуттєвими, оскільки вони знаходяться в межах автономії ЗВО, не порушують чинного законодавства, не мають істотного впливу на якість реалізації ОП і можуть бути усунені протягом 2-3 місяців. На підставі отриманих доказів та поваги до автономії ЗВО, ЕГ вважає, що ОП «Середня освіта. Історія, правознавство» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти ВНУ може бути акредитована.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

ЕГ відзначає в цілому позитивне враження від досвіду впровадження ОП «Середня освіта. Історія, правознавство» у ВНУ і констатує про належний її рівень. ЕГ не може виділити інноваційні ідеї та практики, але виділяє сильні сторони та позитивні практики ОП. ОП має цілі оригінальні цілі, які поєднують проєкт стандарту вищої освіти за спеціальністю 014 "Середня освіта", професійний стандарт вчителя, засади НУШ, власні ідеї та ідеї інших ЗВО, зокрема, акцент на громадянському вихованні. ЗВО забезпечує індивідуальний вибір ЗО навчальних дисциплін за допомогою електронної форми у системі «ПС-Журнал успішності-Web». Практична підготовка та набуття соціальних навичок відбувається як в рамках ООП, так і поза ним. Зміст ОП враховує вимоги професійного стандарту "Вчитель закладу загальної середньої освіти". ЗО успішно користуються процедурою перезарахування результатів навчання, отриманих в інших ЗВО. Інформація щодо освітнього процесу є доступною та зрозумілою для ЗО за рахунок створення сучасного освітнього середовища (електронні освітні платформи ЗВО (Moodle, Microsoft 365), електронний розклад, силабуси). НПП є активними та вмотивованими у впровадженні актуальних методів викладання та студентцентрованого підходу, поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОП, оновлення змісту освіти; створені умови щодо професійного розвитку та самовдосконалення НПП. У ЗВО відмінне МТЗ та забезпечено вільний доступ до електронних ресурсів і баз вітчизняних та іноземних наукових видань, які задовольняють потреби усіх учасників освітнього процесу. ЕГ відзначає вдале розташування будівлі факультету, великі простори (концертний зал, який можна використовувати як кінозал, простір ідей, приміщення, де відбувається навчальний процес, обладнані укриття). Адміністрація, НПП та ЗО активно долучаються до волонтерства. ЗВО сприяє розвитку викладацької та професійної майстерності НПП шляхом матеріального й морального заохочення. ЕГ відзначає наукову активність НПП (долучаються до міжнародних проєктів, конференцій, стажувань, що є позитивним, оскільки своїм прикладом спонукають ЗО до активної наукової діяльності). У ЗВО працює ефективна система якості освіти, що реагує за допомогою моніторингу та опитувань на виявлені недоліки, враховує пропозиції стейкхолдерів та експертів попередніх акредитацій у ЗВО. Практикуються зустрічі з випускниками ОП, щоб посилити у ЗО зацікавлення і стимул ефективного навчання. Вебсайт ЗВО є легким для навігації та пошуку інформації. ЗВО не пізніше ніж за місяць до затвердження ОП або змін до неї

оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті проєкт НП та форму зворотного зв'язку з метою отримання зауважень та пропозиції стейкхолдерів.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Інтегральна компетентність орієнтується на НРК 2019 р. - рекомендуємо її оновити. Серед стейкхолдерів лише НПП висували іді щодо формулювання цілей та ПРН ОП - додати до анкет питання про цілі та ПРН ОП, залучати до заходів з обговорення вдосконалення ОПП за можливості міжнародних практиків-професіоналів. Значна кількість цілей та ПРН в ОП та ОК ускладнює їх досягнення - оптимізувати перелік цілей та ПРН через їх укрупнення. Складність структурно-логічної схеми через відсутність підписів ОК та чіткості зв'язків між ними - вдосконалити схему. Домінування трикредитних ОК, що суперечить внутрішнім нормативним актом ЗВО, - вивчити питання укрупнення ОК. Зміст ОП та її ОК виходить з рамки предметної області, що припустимо, але може створювати перешкоди в практичній діяльності - вдосконалити зміст ОК, через концентрацію уваги на організації освітнього процесу з історії та освітнього середовища в старших класах; фіксація обсягу та кількості ВК в навчальних планах - подати ВК у ОП та НП однією стрічкою. Розподіл складових підготовки кваліфікаційної роботи між трьох ОК нечіткий - виконання магістерської роботи сконцентрувати в одному ОК13. Історична тематика частини кваліфікаційних робіт - зорієнтувати всю тематику на галузь "Освіта/педагогіка" та на межу галузей знань. ОП не враховує вимог професійного стандарту "Викладачі закладів вищої освіти" - вилучити з ОП професійної кваліфікації "викладач закладу вищої освіти". Співвідношення контактних годин ОП виходять за рамки внутрішніх положень та рекомендацій МОН (докладніше в пк 2.9) - змінити співвідношення контактних годин і самостійної роботи здобувачів. Рекомендуємо посилити роботу з інформування про можливість визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності. ЕГ звертає увагу відсутність детальних критеріїв оцінювання для атестації ЗО, тому рекомендує зробити більш детальний, глобальний опис оцінювання за кожним екзаменом з комплексу. На сайті відсутня презентація наукової активності здобувачів ОП, тому рекомендуємо публікувати результати наукової роботи у вигляді презентацій, фотозвітів, портфолію тощо для популяризації наукової роботи серед ЗО, зокрема міжнародної на сайті ЗВО та соцмережах. Репозитарій кваліфікаційних робіт не оприлюднений і знаходиться відкритим лише для службового користування. Рекомендуємо: зробити репозитарій у відкритому доступі та оприлюднювати кваліфікаційні роботи. Здобувачі продемонстрували недостатню поінформованість, чи то в силу власної не зацікавленості, чи внаслідок хвилювань, рекомендуємо посилити інформування ЗО з питань академічної доброчесності, можливо ввести цей аспект в РП якоїсь педагогічної/ методичної дисципліни, як практичну чи самостійну роботу (ОК 8, ОК 9, ОК 15).

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Мета ОП: "підготовки висококваліфікованого педагогічного працівника в галузі історії та правознавства для закладів загальної середньої, професійної (професійно-технічної) освіти, фахової передвищої, вищої освіти здатного на основі сукупності здобутих компетентностей (результатів навчання) розв'язувати практичні та спеціалізовані завдання навчання і виховання на засадах педагогічної інноваційності, досягнень історичної, правничої наук, підготовленого до розв'язання педагогічних та дослідницьких проблем". Таким чином, очікуване застосування набутих компетентностей та відображена в меті професійна кваліфікація корегується з наказом МОН № 1006 від 11.11.2022 (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1669-22#Text>). Оскільки за наявними стандартами НУШ відсутня галузь історії та правознавства, а наявна громадянська та історична освітня галузь, при перегляді ОП ЕГ рекомендує змістити акцент із правознавства на громадянську освіту, складовою якої є правова освіта. Дана рекомендація суголосна зауваженню рецензента В. Бондаря, який наголошує на врахуванні шкільних курсів, та І. Сидорчук, яка висловила побажання передбачити підготовку учителів громадянської освіти, потреби в учителях громадянської освіти, як в самооцінюванні про ринок праці зазначив сам ЗВО. Інтегральна компетентність відповідає меті ОП: "Здатність розв'язувати складні задачі або проблеми в галузі освіти, що передбачає здійснення інновацій та/або проведення педагогічних досліджень і характеризується невизначеністю умов". Проте, на думку ЕГ, компетентність потребує оновлення, оскільки орієнтується на НРК редакції 2019 р. (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/509-2019-%D0%BF#n2>). Для розробки інтегральної компетентності можна використати мету професійного стандарту вчителя: "організації навчання та виховання учнів" (<http://surl.li/lyne>). Особливості ОП є традиційними для програм спеціальності "Середня освіта (історія)": "Програма орієнтується на підготовку вчителя / викладача закладів

загальної середньої, професійної професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти з професійною науковою, методичною та практичною підготовкою, вмотивованого та готового до здійснення освітнього процесу з історії та правознавства на основі інноваційних методик навчання, фасилітатора освітньо-виховного процесу". Фактично, особливістю даної ОП є додаткова спеціалізація - "учитель правознавства", що не є виявом унікальності. Таким чином, ЕГ констатує відсутність реальної унікальності даної ОП. Зміст ОП та її складових відповідає стратегії ЗВО на 2020-2024 роки, в якій відображено місію (<http://surl.li/jawin>): "формує високоосвіченої, національно свідомої, чесної, небайдужої, творчої особистості, здатну незалежно мислити і відповідально діяти згідно з принципами добра та справедливості, для розвитку відкритого і демократичного суспільства". ОП створена в руслі реалізації візії концепції освітньої діяльності Університету, що відображена в статуті ЗВО (<http://surl.li/pnoo>).

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Вивчення відомостей про самооцінювання ОП не дозволило з'ясувати, яким чином інтереси та пропозиції груп зацікавлених сторін (стейкхолдерів) були враховані під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП. Гарант описала факти залучення різних категорій стейкхолдерів до розробки ОП та її складових. Дані твердження підтверджуються документами та засвідчені стейкхолдерами під час зустрічей: до складу робочої групи долучено здобувача В.Кротюка та роботодавцю А. Масиник, до рецензування - роботодавців В. Бондаря, І. Сидорчук, І Скакальську, проводиться анкетування здобувачів щодо якості ОП, консультації та співпраці з роботодавцями, розміщення анкети для отримання пропозицій до проєкту ОП, розгляд проєктів ОП академічною спільнотою на засіданні фахових кафедр. Прикладом пропозицій від групи стейкхолдерів (НПП) є пропозиція доц. Хлібовської доповнити перелік компетентностей правничими. Пропозицій щодо цілей та ПРН від інших груп стейкхолдерів не надходило. Оскільки ЗВО створив можливість висунення пропозицій, а стейкхолдери нею не скористалися, ЕГ не вважає відсутність пропозицій критичним недоліком. При цьому ЕГ вважає, що ЗВО слід активніше попрацювати зі стейкхолдерами у процесі долучення їх до формулювання цілей та ПРН ОП. ЕГ зазначає, що протоколи засідання випускової кафедри містять згадку про оновлення цілей та ПРН, зокрема на основі проєкту стандарту спеціальності. ЕГ з'ясувала, що типові анкети для здобувачів (<http://surl.li/lecog>) та випускників (<http://surl.li/kkrou>) не містять питання щодо цілей та ПРН, а загальна анкета для громадського обговорення ОП має одне відкрите запитання (<http://surl.li/kjvjz>). Рецензії на ОП мають рекомендації щодо назв та змісту ОК, проте не містять рекомендацій до формування цілей та ПРН. На підставі цього ЕГ рекомендує переглянути анкети для стейкхолдерів та вдосконалити їх шляхом додавання питань про цілі та програмні результати ОП: оцінка наявних у вигляді закритих питань та пропозиції щодо вдосконалення наявних чи висунення нових цілей та ПРН.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

В самоаналізі гарант стверджує, що цілі та ПРН орієнтуються на Концепцію НУШ та Концепцію розвитку педагогічної освіти. При цьому прикладів такої орієнтації надано не було. При зустрічі було з'ясовано, що орієнтації на реформи НУШ та інші складові реформ педагогічної освіти зосереджені в змісті ОК. Цілі ОП та ПРН певним чином відповідають спеціальності та галузевому контексту через врахування професійного стандарту "Вчитель закладу загальної середньої освіти". Таким чином, ЕГ констатує формальний підхід ЗВО щодо врахування тенденцій розвитку спеціальності та галузевого контексту при формуванні цілей та ПРН. В самоаналізі гарант стверджує, що цілі та ПРН орієнтуються на Стратегію розвитку Волинської області на період до 2027 р. Проте, відображенні стратегії в цілях чи ПРН виявлено не було. Отже, ЕГ констатує формальний підхід ЗВО щодо врахування розвитку ринку праці при формуванні цілей та ПРН. Регіональний контекст цілей та ПРН ЕГ прослідкувати не вдалося. При цьому при зустрічі, ПНН стверджували, що регіональний контент не виділено в окремі ОК, цілі чи ПРН, але розвивається через зміст більшості ОК шляхом використання місцевого матеріалу. В ОП враховано досвід національних та іноземних програм підготовки магістрів Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, Львівського національного університету імені І. Франка, Масарикового університету. За свідченнями гаранта, в результаті вивчення досвіду інших програм було відмічено актуальність педагогічної, практичної та регіональної складової. На основі вивчення досвіду інших програм було внесено зміни в перелік ОК. ЕГ констатує відсутність конкретних прикладів запозичення досвіду формування цілей та ПРН у інших ЗВО. На питання, які характеристики ОП роблять її конкурентоздатною у порівнянні з вітчизняними та іноземними аналогами, представники ЗВО не надали чіткої відповіді.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Державний стандарт вищої освіти за спеціальністю 014 Середня освіта в галузі знань 01 Освіта/Педагогіка для другого (магістерського) рівня вищої освіти існує у вигляді незатвердженого проєкту, тобто, відсутній. Цілі та ПРН

ОП корелюються із вимогами Національної рамки кваліфікацій: спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності або галузі знань і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень, критичне осмислення проблем у галузі та на межі галузей знань (ІК, ЗК1, РН1), спеціалізовані уміння/навички розв'язання проблем, необхідні для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань та процедур (ЗК7, РН6), здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі у широких або мультидисциплінарних контекстах (ФК4, ПК1, РН9), здатність розв'язувати проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності (ІК, ЗК4, РН4, ПК1, ПК9, ПРН2, ПРН12, ПРН15), зрозуміле і недвозначне донесення власних знань, висновків та аргументації до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються (ЗК3, ЗК7, ФК4, РН11, ПРН6-7, ПРН9, ПРН15), управління робочими або навчальними процесами, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів (ЗК3, ЗК4, ЗК6, ФК7, ПК5, РН12), відповідальність за внесок до професійних знань і практики та/або оцінювання результатів діяльності команд та колективів (ФК3, РН13, ПРН8), здатність продовжувати навчання з високим ступенем автономії (ПК7, РН13). Додатково ПРН ґрунтуються на основі професійного стандарту, що на думку, ЕГ, є доцільним, оскільки корелюється з відповідними компетентностями. ЕГ відмічає значну кількість цілей (26) та ПРН (32). Їх аналіз дозволяє зробити висновки про можливість їх ущільнення шляхом об'єднання (наприклад, ЗК3 і ФК4, ЗК2 і ПК6, ФК3 і ПК7, РН4 і РН7, РН2 і ПРН9, РН6 і ПРН11, РН7 і РН13).

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Як позитивні практики у контексті Критерію 1 ЕГ відмічає такі факти: освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місці та стратегії закладу вищої освіти, зокрема сильними для даної ОП є акцент на формуванні національної свідомості і демократичних цінностей здобувачів; цілі ОП та ПРН визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності та галузевого контексту, зокрема, професійного стандарту вчителя, засад НУШ, проекту стандарту вищої освіти за спеціальністю 014 "Середня освіта", ПРН ОП корелюється із вимогами Національної рамки кваліфікацій.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Слабкими сторонами ОП, на думку ЕГ є: інтегральна компетентність потребує оновлення, оскільки орієнтується на НРК редакції 2019 р.; розділ "особливості" ОП є традиційними для програм спеціальності "Середня освіта (історія)"; визначення цілей ОП та ПРН не відображає урахування тенденцій розвитку ринку праці, регіонального контексту, досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм; серед стейкхолдерів лише НПП висували іді щодо формулювання цілей та ПРН ОП; значна кількість цілей та ПРН в умовах навчання протягом 1 року і 4 місяці ускладнює їх досягнення, крім того, деякі ПРН близькі за змістом, наприклад РН 2 і ПРН 9. Рекомендації ЕГ: переглянути інтегральну компетентність через призму професійного стандарту вчителя; в середовищі стейкхолдерів обговорити та знайти реальні унікальності ОП; активізувати діяльність стейкхолдерів під час визначення цілей та ПРН ОП, зокрема через додавання до анкет питань про цілі та програмні результати ОП, при визначенні цілей ОП та ПРН слід ураховувати тенденції розвитку ринку праці, регіонального контексту, досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм; переглянути перелік цілей та ПРН з метою їх оптимізації.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Аналізуючи даний критерій, ЕГ відмічає відповідність підкритеріїв наявним вимогам з несуттєвими недоліками. Недоліки несуттєві, оскільки знаходяться в межах діяльності автономії ЗВО, не порушують чинного законодавства, не мають істотного впливу на якість реалізації ОП і можуть бути усунені під час наступної за планом редакції ОП: дещо застаріле формулювання інтегральної компетентності, відсутність реальної унікальності даної ОП; відсутність відображення в цілях ОП та ПРН тенденцій розвитку ринку праці, регіонального контексту, досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм; пасивна роль стейкхолдерів при формулюванні цілей та ПРН ОП; значна кількість цілей та ПРН. Оскільки вимоги підкритеріїв 1, 2, 4 виконані повністю, а з частково при несуттєвому недоліку, ЕГ оцінює критерій на «В» (загалом відповідність).

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Обсяг ОП складає 90 кредитів ЄКТС. Обов'язкові компоненти ОП складають 66 кредитів ЄКТС (73%), а дисципліни вільного вибору - 24 кредитів ЄКТС (27%), що відповідає вимогам п. 15 ст. 62 Закону України "Про вищу освіту". При цьому в ОП наявна технічна помилка: вказано 90 кредитів загального обсягу обов'язкових компонентів.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Структурно-логічна схема в ОП наявна, але потребує доопрацювання, оскільки відображені в ній зв'язки не є чіткими. Так, ОК12, що має бути в 2 семестрі, зображено після 3, а ОК13, що має бути в 2 і 3 семестрах - після ОК19. Відсутність чіткості також відображається у силабусах ОК, де пререквізити і постреквізити дещо інші, ніж показано у схемі (наприклад, за схемою постреквізитами ОК1 є ОК2 і ОК3, а за силабусом - ОК3,15,12,19; постреквізити ОК2 за схемою - ОК2 і ОК3, а за силабусом - Педагогічна (виробнича) практика), яка, очевидно є ОК 12,19). Деякі силабуси, скажімо, ОК4 і ОК5, містять вимогу вивчення курсів, які відсутні у ОП (що унеможлиблює навчання на ОП здобувачів-перехресників. Крім того, подання схеми шифрами без назв ОК ускладнює стейхолдерам "читання" схеми. Крім того, нелогічним виглядає викладання ОК3 і ОК9 перед ОК12, оскільки методика викладання правознавства, цифрові освітні ресурси мають передувати її практичному застосуванню. Тому в графіку освітнього процесу ЕГ рекомендує перенести стажувальну практику з початку семестру на його кінець. ЕГ виділяє ряд стратегічних ліній ОП: психолого-педагогічна (21 кредитів ЄКТС, 7 ОК: 1-4,8,9,15), історична (13 кр. ЄКТС, 4 ОК: 6,7,11,17), правова (7 кр. ЄКТС, 2 ОК: 5,10), практична (9 кр. ЄКТС, 2 ОК: 12,19), науково-дослідницька (9 кр. ЄКТС, ОК13), гнучких навичок (6 кр. ЄКТС, 2 ОК: 14,16), атестаційна (1 кредит ЄКТС на 1 ОК18). Кожна стратегічна лінія виконує важливу для реалізації ОП функцію. При цьому ЕГ вважає, що поділ ОК на цикл загальної та професійної підготовки не є коректним, оскільки ОК1-4 належать до професійних, а ОК14,16 - до загальних. За положення ЗВО (<http://surl.li/kxxbd>) "рекомендований обсяг ОК для ступеня бакалавр, магістр, як правило, 4 і більше кредитів ЄКТС. Планування ОК обсягом з кредити здійснюється у виняткових випадках". Проте, ОП має аж 13 трикредитних ОК, що ставить питання про укрупнення ОК. На основі матриць відповідностей компетентностей та ПРН освітнім компонентам та робочих програм, ЕГ встановила, що зміст програми та освітніх компонентів в сукупності дозволяє досягти заявлених цілей та ПРН. При цьому глибина долучення до формування тієї чи іншої цілі та ПРН в конкретному ОК визначається відповідним змістом. Так, формування "психолого-педагогічних" цілей та ПРН ОК5 мають та ОК10 побічний характер, а "правових" та "загальних" - стратегічний. ЕГ також відмічає переваженість цілями та ПРН ОК. Так, трикредитний ОК1 має досягти 17 цілей та 14 ПРН, чотирикредитний ОК5 - 22 цілі та 21 ПРН, трикредитні ОК8 та ОК15 - 24 цілей та 28 ПРН, трикредитний ОК9 - 18 цілей та 19 ПРН. ЕГ рекомендує залишити лише закріплені за ОК лише стратегічні цілі та ПРН. ОК13 та ОК18 не мають силабусів, де мають відобразитися, зокрема форми підсумкового контролю. При цьому ЕГ відмічає суперечність у положеннях ЗВО: за положення про атестацію допуском до неї є повне виконання плану (<http://surl.li/ejjak>), але дану вимогу нереально виконати, оскільки 10 кредитів дається на атестацію.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Стандарт вищої освіти за даною спеціальністю відсутній. ОП визначає предметну область так: Галузь знань – 01 Освіта/Педагогіка, Спеціальність – 014.03 Середня освіта (Історія). Об'єкти вивчення та академічна орієнтація у ОП не зазначена зазначені. Орієнтація і фокус ОП зорієнтовані на галузь історії, правознавства та педагогіки. На думку ЕГ, це некоректне формулювання, оскільки ОП має тільки одну галузь знань - "Освіта/Педагогіка", тому формулювання орієнтації і фокусу ОП варто змінити, знявши поняття "галузь" та змінивши послідовність складових згідно важливості: питання освіти, історії та права. ЕГ вважає, що перелік ОК відповідає предметній області та відмічає такі позитивні підходи в контексті сучасної освіти: професійний стрес та емоційне вигорання, управління конфліктами та запобігання організаційному мобінгу (ОК2, ОК15); цифровим технологіям (ОК3, ОК4, ОК8, ОК9), НУШ (ОК8, ОК9, ОК15), інноваційні методики (ОК8, ОК9, ОК15), інклюзивне навчання (ОК8), компетентнісний підхід (ОК8, ОК9), толерантність (ОК14). При цьому відмічаємо, що: ОК1 вимагає більшого акценту на зміцненні акценту в освітній процесі; ОК2 - на вікових особливостях раннього юнацького віку; ОК3 - на інтеграції інформаційних засобів до освітнього процесу; ОК6,7,11,17 мають забезпечувати підготовку здобувачів до викладання різноманітного історичного матеріалу в старших класах, тому необхідно відійти від вузьких тем політичних процесів, війн, міжнародних відносин та розширити програми до розгляду економічних, соціальних, культурологічних питань, історії побуту та повсякдення та акцентах, що подані у новій редакції шкільної програми з історії (<http://surl.li/ctvby>, <http://surl.li/dmztu> - дана зміна важлива для здобувачів, що вступили за перехресним вступом); ОК1-4,8,9,15 вимагають більшого акценту на освітньому процесі та середовищі в старших класах. При зустрічі здобувачі зазначили, що зацікавлені у громадянсько-спрямуванні ОП, зокрема через акценти на вивчення медіаграмотності. Таким чином, ЕГ рекомендує вдосконалити зміст ОК, через концентрацію уваги на організації навчання історії та освітнього середовища в 10-11 класах. Недоліком є тематика частини магістерських робіт з історії, оскільки ОП належить до галузі знань освіта. Зміст ОП в цілому відповідає методам і технологіям (якими має володіти здобувач вищої освіти для застосування на практиці): наявний зміст, що сприяє формуванню

методик організації освітнього процесу, комунікації в різних середовищах, різнопланової роботи з різними типами інформації тощо. Зміст ОП відповідає інструментам та обладнанню (мультимедійна техніка, різні типи джерел, засоби організації практик тощо). Для цього використовуються лекційні аудиторії D101, D106, D305, C13, що мають мультимедіаобладнання, для ОКЗ - комп'ютерний клас D 305 (мультимедіаобладнання та 15 стаціонарних комп'ютерів). З свідченням стейкхолдерів, здобувачі опановують зокрема такі цифрові інструменти, як Kahoot, Google Classroom, Google Mint, Zoom, Tims тощо.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

ЗВО має процедури, які дозволяють формувати індивідуальну освітню траєкторію (про порядок формування індивідуальної траєкторії навчання здобувачів освіти <http://surl.li/egmsi>, про індивідуальний навчальний план студента <http://surl.li/egmsv>). Обсяг ВК в кредитах ЄКТС у ОП відповідає національному законодавству. Здобувачі обирають ВК із каталогу освітніх програм та вибіркового освітніх компонентів (<https://vnu.edu.ua/uk/all-educations>), що дозволяє обрати ВК з інших ОП та рівнів освіти. На час вибору ВК їх перелік та описи оприлюднюються на сторінці ОП для загального ознайомлення (<http://surl.li/kexsk>). Опис ВК для ознайомлення здобувачів стандартизований (<http://surl.li/leuab>). Вибір ВК здійснюється магістрами першого року навчання протягом першого тижня навчання, другого - протягом квітня-травня. Обрання дисциплін відбувається у електронній формі у системі «ПС-Журнал успішності-Web». Група ВК формується згідно норм ЗВО у складі не менше 15 осіб (проте, здобувачі стверджували, що для магістрів допускаються групи у складі 7 осіб). У разі несформованої групи, здобувачам пропонується обрати ВК із сформованих груп. Якщо здобувач освіти із поважної причини не зміг обрати освітній компонент вчасно або виявив помилку щодо свого волевиявлення, протягом тижня він звертається до деканату із заявою для запису на вивчення обраних ним компонентів, надавши документи, які засвідчують поважність причин. За свідченнями здобувачів, до початку навчання, ВК можна змінити. У ОП та НП на кожен ВК виділяється по 4 кредити та чітко зазначається розподіл годин. На думку ЕГ, це обмежує можливості здобувачів використовувати формальну та неформальну освіту поза ЗВО з метою формування індивідуальної освітньої траєкторії, якщо такі компоненти будуть мати інший обсяг, тому ВК у ОП та НП краще подавати однією стрічкою, зазначивши виділені на семестр кредити ЄКТС. ЕГ переглянула індивідуальні плани здобувачів і на основі різних переліків ВК свідчить про достовірність вільного формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів. Дану практику підтвердили здобувачі та випускники ОП. Процедура інформування здобувачів вищої освіти про ВК, за положеннями ЗВО та свідченням здобувачів є такою: на сайті ЗВО розміщується список ВК і їх описом, деканати повідомляють про початок процесу обрання, НПП проводять презентаційні заходи свої ВК. Крім вибору частини ОК, здобувачі можуть обирати тему дослідження, наукового керівника, місце практики.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Роботодавці стверджують, що вони напряму не долучалися до формування цілей та змісту практики, проте брали участь у загальних обговореннях концепції практики. ОП передбачає практичну підготовку обсягом 9 кредитів ЄКТС ОК12 і ОК19. Якщо врахувати набуття практичних навичок дослідника в рамках написання кваліфікаційної роботи ОК13, обсягом 9 кредитів ЄКТС, то в сумі практика буде сягати 18 кредитів. Зазначимо, що такий обсяг не відповідає "Концепції розвитку педагогічної освіти" (<http://surl.li/qnyh>), яку, як зазначають автори ОП, вони враховували. На зустрічі представники студентства і роботодавців стверджують, що вони зацікавлені у подальшому збільшенні частки практики. Згідно структурно-логічної схеми ОП всі нормативні ОК є складовими підготовки до проходження практики, забезпечуючи наступність між теоретичною та практичною підготовкою. Практична підготовка ОК12 і ОК19 забезпечує формування всіх цілей та ПРН, окрім ПК10,11, РН3,5, ПРН15-18, ОК 13 - всіх, окрім ФК3,5,7, РН3. Таким чином, практичною підготовкою охоплені один РН3. Переддипломна педагогічна практика відбувається за положення про проведення практики здобувачів освіти (<http://surl.li/dreoo>), з таким розподілом обов'язків: відповідальність за організацію, проведення і контроль практики - ректор ЗВР; загальну організацію практики та контроль за її проведенням - проректор з навчальної роботи та рекрутації; навчально-методичне керівництво практикою - керівник виробничої (навчальної) практики ЗВО, безпосереднє навчально-методичне керівництво та контроль за виконанням студентами програми практики - керівники практики від кафедр. Під час зустрічі та на основі аналізу документації було з'ясовано, що ЗВО має укладені договори із базами практик (<http://surl.li/evsbf>), які відповідають вимогам ОП: ЗЗСО, ЗФПО в 2 семестрі, ЗВО - в 3 семестрі. Змістом практики є відвідування та проведення занять з історії, робота класного керівника, підготовка кваліфікаційної роботи. На думку ЕГ використання годин практики на кваліфікаційну роботу є нераціональним, оскільки на її створення вже виділяється окремими 9 кредитів ЄКТС. Крім того, ЕГ має сумніви у якості практики в ЗВО, оскільки вона не забезпечується відповідними цілями та ПРН відповідного професійного стандарту. Організація практичної підготовки ОП, на думку ЕГ, відповідає "Положенню про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України" (<http://surl.li/ctwnn>). ЗВО здійснює оплату за керівництво практикою керівнику від бази практики. На зустрічі із ЕГ роботодавці відмітили високий рівень готовності здобувачів до роботи в ЗЗСО. При цьому вони рекомендують долучати здобувачів до проведення інтегрованих уроків історії й обов'язково правознавства. Ще однією проблемою, яку відмітили роботодавці, є складність адаптації навчального матеріалу студентами до віку учнів. Аналіз РП ОП дозволяє стверджувати, що зміст ОК не в повній мірі використаний для розвитку практичних здібностей, оскільки РП ОК2,3,9,16 не мають навчальних проєктів.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

ОП містить 7 цілей, які відображають соціальні навички: застосовувати знання у практичних ситуаціях; використовувати цифрові освітні ресурси, інформаційні та комунікаційні технології; планувати та управляти діяльністю, забезпечувати та оцінювати якість виконуваних робіт; виявляти та вирішувати проблеми у сфері професійної діяльності, бути критичним і самокритичним; генерувати нові ідеї (креативність) та приймати обґрунтовані рішення; розробляти та презентувати освітні проекти, управляти ними та мотивувати виконавців на досягнення спільної мети; здійснювати дослідження, прогнозувати та презентувати їх результати. Їх перелік є доречним, актуальним, досяжним на основі ОК та методів навчання ОП. До формування соціальних навичок долучено всі ОК, відсутній реальний розподіл на дисципліни загальної та професійної підготовки. Зміст окремих ОК мають теми та активності соціальної взаємодії, що сприяє набуттю соціальних навичок (soft skills). Аналіз матриці відповідності ЗК компонентам ОП дозволяє ЕГ зробити висновки про достовірність відомостей, що подані в СО. Під час зустрічі з НПП та роботодавцями ЕГ встановила, що соціальні навички здобувачів розвиваються під час практичної підготовки, науково-дослідної роботи, екскурсій, волонтерства, участі у роботі розвинених інституцій студентського самоврядування тощо. Силабуси ОП містять форми та методи навчання, що сприяють набуттю соціальних навичок (soft skills). Наприклад, ОК1 (ЗК2-6): практичний, метод проектів; ОК2 (ЗК1-4): практичний, інтерактивні методи навчання, метод презентацій, індивідуальні технології навчання, технології ситуативного моделювання; ОК3 (ЗК2): методи інтерактивного навчання, методи індивідуального навчання, метод проекту, метод презентації; ОК4 (ЗК1,2,6): практичні методи; тренінги, тестування, технології кооперативного навчання, метод проектів, методи критичного мислення, методи індивідуального навчання; ОК5 (ЗК1,2,4,5,7): практичний, інтерактивні методи навчання, метод проблемного навчання, метод презентацій, метод проектів; ОК6 (ЗК1,2,4,5,7): практичний, інтерактивні методи навчання, метод презентацій, метод проектів, кейс-метод, технології ситуативного моделювання; ОК7 (ЗК1,4,5,7): інтерактивні методи навчання (дебати, дискусії), метод презентацій, метод проектів; ОК8 (ЗК1-7): практичний, інтерактивні методи навчання, метод презентацій, метод проектів, ігрові технології навчання, метод проблемного навчання, мультимедійні технології; ОК9 (ЗК1-7): практичний, інтерактивні методи навчання, метод презентацій, метод проектів, кейс-метод, технології кооперативного навчання, мультимедійні технології; ОК10 (ЗК1,4,5,7): практичний, інтерактивні методи навчання, метод презентацій, метод проектів, мультимедійні технології; ОК14 (ЗК1,2,4,5,7): технології критичного мислення, метод інтерактивного навчання, метод проектів, метод презентації, інтегроване навчання; ОК15 (ЗК1-7): технології критичного мислення, метод інтерактивного навчання, метод проектів, метод презентації, інтегроване навчання.

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Як уже було згадано в першому розділі, цілі ОП та ПРН враховують вимоги професійного стандарту "Вчитель закладу загальної середньої освіти". Так, було враховано всі п'ять загальних компетентностей (наприклад, ЗК1 - ІК, ПК 9,10,11, РН 1,3,4,11, ПРН 4,5,12,15,16; ЗК2 - ІК, ЗК1,2,3,4,6,7, ФК4,5,6,7,8, ПК 5,9) та десять груп професійних компетентностей (наприклад, Предметно-методична компетентність - ІК, ЗК1,3,4,5,6, ФК1,4,5,6, ПК1,2,3,4,6,8,10, 11, РН1,2,4,5,9,11, ПРН1,2,3,4,5,7,8,11,12,15,16,17,18; Інформаційно-цифрова компетентність - ІК, ЗК1,4, ФК8, ПК6, РН2,4,8,12,14, ПРН1,8,9,11,15,6,17; Психологічна компетентність - ІК, ЗК1,4, ФК5,6,7, ПК5,7,9, РН1,9,10,11,12,13,14, ПРН6,7,12,14). Необхідну для фаху історичну спеціалізацію забезпечують ОК 6,7,11,17. Дані складові, на думку ЕГ важливі для підготовки вчителя історії. Оскільки ОП не враховує вимог професійного стандарту "Викладачі закладів вищої освіти" (<http://surl.li/piql>), ЕГ вважає некоректним присвоєння професійної кваліфікації "викладач закладу вищої освіти" і ставить питання про усунення даної складової із ОП.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Навчальне навантаження розраховується на основі Порядку формування освітніх програм та навчальних планів (<http://surl.li/kxxbd>). За ним контактні години з навчальної дисципліни денної форми становлять від 34% до 50% від загального обсягу часу. При цьому ЕГ фіксує внутрішніх таких норм: ОК1 - 51%, ОК5 - 30%. У ВК кількість аудиторних годин ОК є меншою від пропонуваного і складає 22,8%. Таким чином, відбувається штучне збільшення нормативних годин за рахунок вибіркового. Додатковим навантаженням на здобувачів бути консультації, які складають для денної (очної) форми навчання – 6% від загального обсягу годин, на заочній формі – 12%. Таким чином, ЕГ констатує відхід ЗВО від листа МОН «Про Методичні рекомендації щодо запровадження Європейської кредитно-трансферної системи та її ключових документів у вищих навчальних закладах» від 26.02.2010 №1/9-119 (https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v_119290-10#Text), де "Максимальна кількість контактних годин на один кредит становить: для ... магістра - 10 годин. Решта часу відводиться на самостійну роботу." Зважаючи на це, ЕГ рекомендує ЗВО переглянути та впорядкувати співвідношення контактних годин і самостійної роботи здобувачів. Перелік рекомендованих джерел деяких силабусів перевантажений джерелами, що сукупно містять обсяг сторінок більший, ніж їх можна засвоїти за виділений на самостійну роботу час. Так, ОК 6 пропонує здобувачам прочитати 18670 сторінок (серед яких кількасот іноземною мовою) за 66 годин самостійної роботи, частину з яких слід виділити на виконання ІНДЗ. Очевидно, викладачам, що забезпечують реалізацію ОК, слід більш чітко вказувати

конкретні сторінки, які мають обов'язково прочитати здобувачі при опануванні ОК. Зазначимо, що співвідношення лекційних занять до практичних як 234 до 320, є доречним, оскільки робить акцент на практичній активності здобувачів. Як зазначають НПП, дане співвідношення надається їм в межах академічної свободи через врахування позиції при складанні навчального плану. Під час зустрічі з ЕГ здобувачі стверджували, що не відчувають перевантаження. ЗВО проводить анкетування після вивчення освітнього компонента (<http://surl.li/leyuys>) та аналіз освітньо-професійної програми здобувачами освіти (<http://surl.li/leyzi>), проте в згаданих анкетах ЕГ не виявила питання чи вистачає здобувачам часу на самостійну роботу. Гарант стверджує, що зі здобувачами проводяться бесіди з даної проблеми. ЕГ рекомендує включити до анкети питання для визначення чи вистачає здобувачам часу на самостійну роботу. Контроль за навантаженням здійснюють викладачі, які забезпечують реалізацію ОК. Проте, судження НПП про достатність часу робляться на основі власних критеріїв, оскільки якісь норми щодо цього в ЗВО відсутні.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Підготовка здобувачів освіти за дуальною формою освіти не здійснюється.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Як позитивні практики у контексті Критерію 2 ЕГ відмічає такі факти: ЗВО забезпечує індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством у електронній формі у системі «ПС-Журнал успішності-Web»; ОП передбачає практичну підготовку здобувачів вищої освіти в закладах середньої (другий семестр) та вищої (третій семестр) освіти; ОП передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills) не лише під час освітнього процесу, а і завдяки освітньому середовищу та долученню здобувачів до громадських активностей через розвинені органи студентського самоврядування; зміст ОП враховує вимоги професійного стандарту "Вчитель закладу загальної середньої освіти".

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Недоліками ОП, на думку ЕГ є: технічна помилка в ОП (90 кредитів загального обсягу обов'язкових компонентів); складність структурно-логічної схеми через відсутність підписів ОК та чіткості зв'язків між ними. Слабкими сторонами ОП, на думку ЕГ є: домінування трикредитних ОК, що суперечить внутрішнім нормативним актом ЗВО; не коректний розподіл ОК ОП на цикли загальної та професійної підготовки, оскільки ОК1-4 за змістом, домунуванням цілей та ПРН до теж можна класифікувати як професійні дисципліни; за ОК закріплено значну кількість цілей та ПРН, що ускладнює їх досягнення в рамках конкретних компонентів; відсутні силабуси ОК13 і ОК18, як це вимагають внутрішні нормативні положення ЗВО (<http://surl.li/lywgv>); зміст ОП та її ОК виходить з рамки теоретичного змісту предметної області, що припустимо, але може скорочувати час набуття фахових цілей та ПРН; кожен ВК ОП має 4 кредити та чітко зазначається розподіл годин, що створює обмеження при виборі компонентів з іншими часовими параметрами нормативних ОК інших ОП, в рамках формальної та неформальної освіти; підготовка кваліфікаційної роботи крім ОК13 є складовою ОК 12 і 19, що перевантажує здобувачів під час виконання ними функції учителя та викладача; написання частини кваліфікаційних робіт на історичну тему; ОП не враховує вимог професійного стандарту "Викладачі закладів вищої освіти"; співвідношення контактних годин ОП виходять за рамки внутрішніх положень та рекомендацій МОН (докладніше в пк 2.9). Рекомендації ЕГ: виправити технічну помилку ОП (слід написати: загальний обсяг обов'язкових компонентів 66 кредитів); вивчити питання укрупнення ОК; вдосконалити структурно-логічну схему шляхом подання повних назв ОК та чітких зв'язків між ОК; змінити підходи до розподілу дисциплін на цикли загальної та професійної підготовки, оскільки до перших мають належати ОК, що зорієнтовані на гнучкі навички, а до другої - фахові компетентності; зменшити кількість цілей та ПРН у розрахунку на 1 кредит ЄКТС та зробити чіткий розподіл цілей та ПРН між темами ОК, що у сукупності дозволить оптимізувати процес їх досягнення; розробити силабуси ОК13 та ОК18, як це вимагають внутрішні нормативні положення ЗВО (<http://surl.li/lywgv>); вдосконалити зміст ОК, через концентрацію уваги на організації освітнього процесу з історії та освітнього середовища в старших класах; подати ВК у ОП та НП однією стрічкою, зазначивши виділені на семестр кредити ЄКТС, та прибравши розподіл годин, що усуне штучне обмеження здобувачів на обсяг ВК; виконання магістерської роботи сконцентрувати в одному ОК13; тематика кваліфікаційних робіт орієнтувати на галузь "Овіта/педагогіка" та на межу галузей знань; вилучення з ОП професійної кваліфікації "викладач закладу вищої освіти", яка не забезпечується використанням відповідного професійного стандарту; змінити співвідношення контактних годин і самостійної роботи здобувачів відповідно до внутрішніх положень та рекомендацій МОН.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Аналізуючи даний критерій, ЕГ відмічає відповідність підкритеріїв наявним вимогам з несуттєвими недоліками. Недоліки несуттєві, оскільки знаходяться в межах діяльності автономії ЗВО, не порушують чинного законодавства, не мають істотного впливу на якість реалізації ОП і можуть бути усунені під час наступної за планом редакції ОП. Оскільки вимоги підкритеріїв 1, 2, 3, 4, 5, 6 виконані повністю, а 7, 8 частково при несуттєвих недоліках, ЕГ оцінює критерій на «В» (загалом відповідність).

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

На сайті ЗВО (<https://vstup.vnu.edu.ua/vstupdomagistraturi/>) представлені Правила прийому, які не містять дискримінаційних положень, є прозорими, чіткими та зрозумілими та відповідають вимогам МОН України. На сайті ЗВО у вкладці «Приймальна комісія» розміщена інформація, необхідна для вступників: Правила прийому, програма фахового іспиту (<http://surl.li/lgroz>), а також матеріали підготовки до складання ЄВІ, фахового іспиту, розклади проведення фахового іспиту та консультацій, що є позитивною практикою та допомогою абітурієнтам у тому, аби мати усю необхідну інформацію, щодо вступу. У Правилах прийому прописані умови організації фахового іспиту для осіб з особливими освітніми потребами та спеціальні умови вступу. У 2023 р. на ОП вступали на підставі конкурсного відбору за результатами: ЗНО тесту загальної навчальної компетентності та тесту з іноземної мови ЄВІ, фахового іспиту зі спеціальності та мотиваційного листа, що відповідає вимогам МОН України до вступу на другий (магістерський) рівень за спеціальністю 014 Середня освіта, спеціалізацією 014.03 Історія. Під час зустрічей зі здобувачами було з'ясовано, що умови вступу для них були прозорими та зрозумілими.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Вступне випробування з історії включає питання з курсів історії України, всесвітньої історії та методики навчання історії у формі тестів, перелік тем та анотації до них, список літератури для підготовки та критерії оцінювання. Ці завдання відповідають кваліфікаційним вимогам до фахівця, здатних навчатись на ОПП. Випробування оцінюється за 200-бальною шкалою, що згрупована за чотирма рівнями оцінювання: низький, достатній, середній та високий. Побальна шкала критеріїв оцінювання відсутня. Протягом 2020-2023 рр. кількість вступників на ОПП зросла. Протягом 2020-2023 рр. в програму фахового іспиту були внесені зміни, що відобразили тенденції розвитку галузі.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Структура національної та міжнародної академічної мобільності в ЗВО відображена в «Положенні про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу» (<http://surl.li/bduet>). Крім нього процедура зарахування результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, регулюється «Положенням про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у ВНУ імені Лесі Українки» (<http://surl.li/daloo>), «Положенням про порядок переведення, поновлення, відрахування здобувачів освіти та надання їм академічної відпустки» (<http://surl.li/eftep>), «Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів» (<https://cutt.ly/bIaL6Oe>). У них прописана процедура перезарахування кредитів, годин або частини курсів: створення предметної комісії з перезарахування, що ухвалює рішення, що базуються на аналізі документів про результати (індивідуальні плани, академічні довідки тощо) навчання; комісія створюється пропорядженням декана, до неї входить гарант ОП, завідувач випускової кафедри, профільний викладач та представник студентського самоврядування. Комісія може рекомендувати повне визнання, часткове визнання та невизнання результатів навчання. Результати перезарахування вносяться до навчальної картки ЗО і в додаток до диплома. Протягом 2022-2023 рр. здобувачі, котрі навчаються на ОПП та працюють в укладах ЗСО та фахової передвищої освіти, отримали можливість перезарахування практики (Д. Мартинюк, М. Остапчук, Т. Хведенчук (денна форма навчання), А. Богданович, В. Кротюк (заочна форма навчання), також були частково перезараховані результати навчання здобувачкам, котрі навчалися в Літній школі Університету Адама Міцкевича (Познань, Республіка Польща, 21-27.05.2023 р.(О. Копитко, К. Мирончук), за результатами навчання їм зарахована модульна контрольна робота з ОК Історія сучасної цивілізації: війни, революції, збройні конфлікти)). Під час зустрічей, деякі

здобувачі виявили недостатню поінформованість про порядок визнання результатів навчання отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Визнання результатів навчання отриманих у неформальній освіті, регулюються «Положенням про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у ВНУ імені Лесі Українки» (<http://surl.li/daloo>), «Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу» (<http://surl.li/bduet>), Положенням про порядок переведення, поновлення, відрахування здобувачів освіти та надання їм академічної відпустки (<http://surl.li/eftep>), у яких міститься інформація щодо організаційного забезпечення академічної мобільності, а також визнання та перезарахування результатів навчання. Здобувачі показали достатню обізнаність щодо своїх прав здобувати неформальну освіту, але виявили недостатню впевненість, що її результати зарахують в ЗВО. Прикладів реалізації цього положення не було. ЕГ рекомендує активізувати роз'яснювальну роботу зі здобувачами про правила визнання результатів навчання та впроваджувати процедуру визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті в практику діяльності.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

На сайті наявна необхідна інформація з правил прийому, що не містить дискримінаційних положень, позитивною практикою є те, що здобувачі мають можливість проходити пробні тести та отримувати актуальну інформацію щодо вступу з сайту ЗВО. Здобувачі на ОПП успішно скористались можливістю перезарахування результатів навчання, отриманих в результаті академічної мобільності та професійної діяльності, що відповідає профілю ОПП, за процедурою, розробленою ЗВО.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Окремі здобувачі виявили недостатню поінформованість про академічну мобільність та процедури перезарахування ОК, кредитів, годин за результатами національної та міжнародної академічної мобільності. Рекомендуємо посилити роботу з інформування про можливість визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

За Критерієм 3 вимоги за підкритеріями 1,2,3 виконані повністю: правила вступу на ОПП «Середня освіта. Історія, правознавство» є зрозумілими, доступними та прозорими для вступників, не містять дискримінаційних положень та відповідають нормативним документам МОН України щодо правил вступу на дану спеціальність; враховують специфіку ОП; визнання результатів навчання для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за ОП забезпечується у відповідності до Законодавства України та нормативної документації Волинського національного університету імені Лесі Українки. Недоліки за підкритерієм 3.3., а саме виявлена окремими здобувачами недостатня обізнаність щодо зарахування результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, під час зустрічей, не носять системного характеру, оскільки здобувачі на ОП скористались такою можливістю, а отже можуть бути доопрацьовані за рахунок посилення інформування здобувачів про правила визнання навчання в інших ЗВО. Оскільки вимоги підкритеріїв 1, 2, 3 виконані повністю, ЕГ оцінює критерій на «В» (загалом відповідність).

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та

принципам академічної свободи.

Вільний вибір форм та методів викладання НПП для формування ПРН здобувачів за ОПП та реалізації якісного освітнього процесу відображені в «Положенні про організацію освітнього процесу на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях у Волинському національному університеті імені Лесі Українки» (<http://surl.li/dmnhd>) та «Положення про дистанційне навчання у Волинському національному університеті імені Лесі Українки» (<http://surl.li/eftrl>). На основі проведеного інтерв'ювання представників фокус-груп здобувачів вищої освіти, студентського самоврядування та випускників, встановлено, що при навчанні та викладанні за ОП використовуються форми та методи навчання, засновані на принципах студентоцентрованого підходу та академічної свободи, що виявляється у забезпеченні потреб здобувачів освіти, партнерських відносинах НПП зі студентами. У ході семінарських занять здобувачі отримують можливість брати участь в дискусіях, тренінгах, історичних квестах, навчаються використовувати теоретичні знання у змодельованих ситуаціях. Поглиблення і закріплення практичних навичок відбувається під час проходження педагогічної та переддипломної практик. Навчальні заняття можуть проводитися як в аудиторіях, так і дистанційно, у 2022-2023 н.р. у ЗВО навчання відбувається офлайн. Результати анкетування ЗВО, що надало у якості додаткових документів, показали, що здобувачі виявили достатній рівень задоволеності організацією освітнього процесу, позитивно оцінили практики викладання на ОПП. Моніторинг, що проводиться ЗВО, опитування та реагування на запити студентів щодо освітнього процесу відбувається ефективно та системно, здобувачі виявили задоволення його результатами. Враховані особливості індивідуальних потреб студентів під час воєнного стану, професійної діяльності за фахом (можливість оформлення індивідуальних графіків, наявність навчальних матеріалів на сайті та освітній платформі ЗВО у постійному доступі тощо).

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Інформація щодо освітнього процесу (цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів) є доступною для здобувачів та зрозумілою, знаходиться у вільному доступі на сайті ЗВО. Інформація про освітній процес для здобувачів ОПП представлена на сайті ЗВО у вигляді силабусів ОК (<http://surl.li/kexsk>), а для ОК "Кваліфікаційна робота" та "Комплексний кваліфікаційний іспит зі спеціальності" у вигляді програм (<http://surl.li/kexsk>), також на цій сторінці розміщені силабуси вибіркових компонент. Силабуси складені за єдиним зразком, містять інформацію про місце компоненти в освітній програмі, програмні результати навчання, зміст, форми контролю, критерії оцінювання, літературу (основну, допоміжну, Інтернет-джерела). На зустрічі з експертами здобувачі підтвердили достатню поінформованість про освітній процес, засвідчили, що своєчасно отримують інформацію про розклади занять та графіки освітнього процесу (<http://surl.li/evsbf>) за ОП «Середня освіта. Історія, правознавство», що оприлюднені на сайті ЗВО, як в усній формі, так в інформаційному полі, створеному ЗВО за ОП (месенджери, Moodle, Microsoft 365). Позитивною практикою ЗВО є електронний розклад на сайті у вигляді пошукової системи, за допомогою якого можна здійснювати швидкий пошук за номером своєї групи, прізвищем викладача курсу, з прив'язкою до календаря (<http://surl.li/evsbf>), який здобувачі визнали як зручний та корисний. Також здобувачі та випускники позитивно оцінили роботу освітньої платформи ЗВО, створеної на базі Moodle, особливо в період дистанційного навчання. Відповідно до «Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти у ВНУ імені Лесі Українки» (<http://surl.li/ddfha>) розроблене «Положення про організацію і проведення поточного і підсумкового контролю у формі комп'ютерного тестування у ВНУ імені Лесі Українки» (<http://surl.li/dmnhh>), що регламентує організацію та проведення підсумкового контролю у формі комп'ютерного тестування за допомогою системи тестування «Open TEST 2» з окремих ОК. Викладачі самі можуть обирати форму, в якій буде проводитись підсумкове оцінювання, зокрема за допомогою електронних засобів. На даній ОПП 2022-2023 н.р. електронне тестування не застосовувалось, але НПП засвідчили, що схильються до його використання в разі запровадження дистанційного навчання, оскільки воно забезпечує об'єктивність оцінювання. В цілому критерії оцінювання є зрозумілі для здобувачів. На думку експертів необхідно звернути увагу на розроблення детальних критеріїв оцінювання для атестації здобувачів вищої освіти: зробити більш детальний, побільший опис оцінювання за кожним екзаменом з комплексу, або розробити з цих ОК силабуси відповідно до тих вимог, на підставі яких у ЗВО створюються силабуси.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Впровадження дослідницького компоненту в освітній процес відбувається зокрема через апробацію результатів досліджень на студентських наукових конференціях (під час щорічної Міжнародної науково-практичної конференції молодих учених, студентів та аспірантів "Актуальні проблеми розвитку природничих та гуманітарних наук" (<http://surl.li/aahac>), Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів та аспірантів "Україна у світовому геополітичному та культурному просторі" (<http://surl.li/kfagu>), Міжнародної науково-практичної конференції студентів і аспірантів "Молода наука Волині: пріоритети та перспективи досліджень" (<http://surl.li/bhfxz>), під час участі в конкурсах студентських наукових робіт (Ю.Яворська, 2023 р.). Здобувачі долучаються до участі в Науковому товаристві аспірантів і студентів (<http://surl.li/ptoz>), їхні досягнення (участь в конференціях, конкурсах студентських робіт, написання статей, тез тощо) враховується у рейтингу успішності, від якого залежить призначення академічної стипендії (<http://surl.li/cylrz>). Подібна практика відстежується під час зустрічей із здобувачами та НПП. Проте звіти

про наукову роботу здобувачів не представлені на сайті ЗВО, це могло б позитивно вплинути на активізацію наукової роботи здобувачів.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

У ЗВО розроблена система нормативних документів, що вказують на необхідність поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОПП, регулярного оновлення змісту освіти на підставі моніторингу та періодичного перегляду ОПП, змісту ОК, з урахуванням новітніх наукових досягнень ("Положення про організацію освітнього процесу на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях" (<http://surl.li/dmnhd>), "Положення про порядок рекомендації навчальних, виробничо-практичних, довідкових, картографічних видань, засобів навчання і навчального обладнання до використання в освітньому процесі ВНУ імені Лесі Українки" (<http://surl.li/kfayz>), "Пояснювальна записка до складання силабусу освітнього компонента (сформовано на основі рекомендацій Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти)" (<http://surl.li/egtnr>), "Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти ВНУ імені Лесі Українки" (<http://surl.li/ddfha>), "Положення про електронний курс освітнього компонента у ВНУ імені Лесі Українки" (<http://surl.li/etopg>)). Зміст ОК регулярно обговорюється на засіданнях кафедр, науково-методичній комісії факультету та науково-методичній раді ЗВО. Навчальні матеріали проходять попередню експертизу, відповідно до нормативних положень ЗВО. Зустрічі з НПП, здобувачами показали, що викладачі є мотивованими, активними у науковій та викладацькій роботі, застосовують сучасні практики у галузі історії та методики її викладання та долучають до них здобувачів під час семінарських занять та практик. При формуванні переліку та змісту ОК враховуються рекомендації відділу якості ЗВО, стейкхолдерів та здобувачів, орієнтуючись на їх потреби та новітні наукові досягнення, позитивні практики, зокрема міжнародні. Аналіз змісту силабусів освітніх компонент показав, що вони враховують нові досягнення та практики за спеціальністю: їхній зміст актуальний, література, рекомендована для студентів, містить нові видання, зокрема напрацювання НПП, котрі забезпечують ОПП, посилення на актуальні Інтернет-платформи, що дозволяють відстежувати сучасний стан подій, явищ за темою ОК та стан їх вивчення у реальному часі. Силабуси за ОК розробляються для здобувачів конкретного курсу та орієнтовані на студента і оновлюються щорічно. Проте, ОК "Україні в зарубіжжі" має кілька застарілих джерел періоду 1992-2003 та ряд російськомовних джерел.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Для реалізації академічної мобільності НПП та здобувачів розроблені Положення про підвищення кваліфікації науково-педагогічних та педагогічних працівників ВНУ імені Лесі Українки (<http://surl.li/fkunj>), Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу ВНУ імені Лесі Українки (<http://surl.li/efteg>); укладені угоди з іноземними ЗВО (<https://inter-dep.vnu.edu.ua/partner-universities/>). Викладачі, що забезпечують ОП, проходили стажування за кордоном (О.Каліщук, О. Карліна, Л. Малімон, В. Пастернак, О. Разиграєв, О. Семенов, Л. Стрільчук, А. Шваб, С. Шульга), проводили гостьові лекції (О. Разиграєв, О. Каліщук). Викладачі та здобувачі взяли участь у роботі літніх шкіл: Міжнародної літньої школи «Difficult neighborhood: Poles and Ukrainians in the 20 th century» в Познані (О. Копитко і К.Мирончук, травень 2023 р.); у IV літній богословській школі (М. Кухарук, 2-12 липня 2023 р. м. Волос Греція). НПП та здобувачі мають доступ до міжнародних наукометричних баз SCOPUS та Web of Science через бібліотечні ресурси ЗВО, публікують результати своїх досліджень в рецензованих наукових виданнях, зокрема включених до цих баз, та впроваджують їх в освітній процес, в тому числі на ОПП (В. Баран, О. Каліщук, О. Карліна, М. Кучерепа, О. Ленартович, В. Пастернак, О.Разиграєв, О. Семенов, Л. Стрільчук, А. Шваб, С. Шульга), також НПП, котрі викладають на ОПП є членами редколегій закордонних наукових видань (В. Баран, О. Каліщук, О. Карліна, О. Разиграєв, Л. Стрільчук, О. Семенов), що сприяє інтернаціоналізації.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Інформація щодо освітнього процесу є доступною та зрозумілою для здобувачів за рахунок створення сучасного освітнього середовища, що включає електронні освітні платформи ЗВО (Moodle, Microsoft 365), електронний розклад, якісно розроблені силабуси до ОК. У ЗВО за ОПП практикують інтерактивні методи навчання, викладачі є активними та вмотивованими у впровадженні актуальних методів викладання та студентоцентрованого підходу, в ЗВО напрацьовані позитивні практики, що забезпечують поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОПП, регулярного оновлення змісту освіти: створена дієва нормативна база, проводяться ефективні процедури моніторингу та контролю, враховуються пропозиції стейкхолдерів, створені умови щодо професійного розвитку та самовдосконалення викладачів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

На думку експертів необхідно звернути увагу на розроблення детальних критеріїв оцінювання для атестації здобувачів вищої освіти: зробити більш детальний, побільший опис оцінювання за кожним екзаменом з комплексу. Звіти про роботу наукового студентського товариства та наукових гуртків не представлені на сайті ЗВО повному обсязі. Рекомендовано публікувати результати їх роботи у вигляді презентацій, фотозвітів, портфоліо тощо для популяризації наукової роботи серед здобувачів, зокрема міжнародної. ЕГ рекомендує оновити перелік джерел ОК "Україні в зарубіжжі", яка має кілька застарілих джерел періоду 1992-2003 та ряд російськомовних джерел.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

За критерієм 4 вимоги за підкритеріями 1,2,3,4,5 виконані повністю: форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених цілей та ПРН; освітня програма та освітня діяльність відповідають визначеному критерію та базуються на студентоцентрованому підході та академічній свободі НПП у виборі форм та методів навчання; здобувачі отримують доступну, прозору та зрозумілу інформацію щодо критеріїв оцінювання у вигляді силабусів, мають можливість поєднувати навчання з науковими дослідженнями, а НПП впроваджують результати наукових досліджень в освітній процес. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності ЗВО. Оскільки вимоги підкритеріїв 1, 2, 3, 4, 5 виконані повністю, ЕГ оцінює критерій на «В» (загалом відповідність).

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Факти, докази та їх аналіз: Поточний і підсумковий контроль на ОНП регламентуються положенням про організацію освітнього процесу на першому та другому рівнях у ВНУ імені Лесі Українки (<http://surl.li/dmnhd>), Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти ВНУ (<http://surl.li/ddfha>), Положенні про організацію освітнього процесу на заочній формі навчання (<http://surl.li/egmuk>). Поточний контроль здійснюється у таких формах: опитування на практичних (семінарських) заняттях, захист курсових робіт/проектів, матеріалів практик, результатів виконання індивідуальних науково-дослідних завдань, зокрема з використанням платформ Moodle, Office 365 тощо. Підсумковий контроль включає семестровий контроль та ПА. Модульний контроль відбувається після завершення вивчення тем змістового модуля у формі модульного контрольного завдання, модульний контроль не проводиться з тих ОК, де передбачено залік. Підсумковий контроль у формі семестрового заліку проводиться на підставі результатів виконання протягом семестру всіх видів робіт, передбачених силабусом ОК. Семестровий екзамен передбачає засвоєння 30 теоретичного матеріалу та практичних вмінь і навичок з окремого ОК за семестр і здійснюється під час екзаменаційної сесії. Екзамени та заліки 30 складають в період заліково-екзаменаційних сесій згідно із затвердженим графіком навчального процесу та розкладом (<http://surl.li/evsbf>). Підсумкова семестрова оцінка (100 б) з екзамену може виставлятися за результатами поточного (40 б) і модульного контролю (60 б). Семестровий контроль проводиться у формах семестрового екзамену або заліку. Результати складання екзаменів оцінюються за національною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалою ECTS, а заліків – за шкалою «зараховано», «незараховано» та шкалою ECTS. Форми контрольних заходів, критерії оцінювання та процедура підрахунку сумарної кількості балів прописуються у РП ОК (<http://surl.li/kexsk>), та на кафедрах і є доступними для здобувачів. У РП чітко прописаний коефіцієнт отриманих балів за окремий вид знань, проробленої роботи. Під час інтерв'ювання і здобувачі, і випускники ОНП зазначили, що форми контрольних заходів та критерії оцінювання є (були) для них чіткими та зрозумілими. Зокрема за ОП практикується повідомлення цієї інформації на початку вивчення кожної дисципліни. Програма комплексного кваліфікаційного іспиту зі спеціальності та рекомендації щодо написання кваліфікаційної роботи розробляються та затверджуються випусковими кафедрами, вченою радою факультету і розміщуються у Каталозі освітніх програм. Отже, ознайомлення з документацією, Таблицею 3, відомостями про СО та інтерв'ювання здобувачів і викладачів дають підстави погодитись з тезами відомостей про СО, що форми та методи поточного контролю враховують студентоцентрований та індивідуальний підходи в організації освітнього процесу, сприяють систематизації та закріпленню знань і вмінь.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Факти, докази та їх аналіз: Стандарт вищої освіти для магістрів спеціальності 014 “Середня освіта (Історія)” наразі відсутній. Підсумкова атестація здійснюється у формі комплексного кваліфікаційного іспиту зі спеціальності та захисту кваліфікаційної роботи. Процедура проведення атестації ЗО представлена в п.7 Положення про організацію освітнього процесу у ВНУ імені Лесі Українки <http://surl.li/dmnhd> та Положенні про екзаменаційну комісію щодо атестації осіб, які здобувають перший (бакалаврський) та другий (магістерський) рівні освіти (<http://surl.li/ejjak>). Атестацію здобувачів вищої освіти здійснює Екзаменаційна комісія (ЕК) після завершення ними навчання на другому (магістерському) рівні вищої освіти. На підставі рішення ЕК ЗВО присуджує здобувачу відповідний рівень вищої освіти, присвоює відповідну кваліфікацію та видає диплом державного зразка. Силабус, форма проведення комплексного кваліфікаційного іспиту (усно, письмово, комп’ютерне тестування через платформу «Open TEST 2») розробляється та визначається на спільному засіданні кафедри історії України та археології і кафедри всесвітньої історії і затверджується вченою радою факультету історії, політології та національної безпеки. Під час зустрічей зі здобувачами вищої освіти на НПП що викладають за даною ОП, ЕГ пересвідчилася у результативності та об’єктивності використання платформи «Open TEST 2». При формуванні ОП групою забезпечення було враховано Проєкт Стандарту вищої освіти України другого (магістерського) рівня, галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальності 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями) (<http://surl.li/kjsfd>).

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об’єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Процедура проведення контрольних заходів регламентується положеннями, які розміщені на сайті університету у вкладці «Нормативно-правова база» (<http://surl.li/pmju>). Під час щосеместрових опитувань ЗО підтверджують доступність інформації щодо процедури проведення контрольних заходів (<http://surl.li/evsbf> <http://surl.li/kjskw>). Поточний контроль здійснюється у таких формах: опитування на заняттях, захист курсових робіт/проєктів, практик, ІНДЗ, зокрема на основі платформ Moodle, Office 365 тощо. Ці документи містяться на сайті ЗВО у вільному доступі. Форми підсумкових контрольних заходів (залік або екзамен) визначаються ОП. Чіткість та зрозумілість форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання здобувачів висвітлено у силабусах Каталогу ОП і ОК (<http://surl.li/kexsk>). Підсумковий модульний контроль здійснюється за графіком у формі виконання окремих завдань. Форми контрольних заходів встановлюються НПП залежно від специфіки ОК. Про особливості контрольних заходів здобувачі інформуються НПП протягом семестру та перед сесією. Час проведення контрольних заходів визначається розкладом навчального процесу та оприлюднюється на сайті ЗВО (<http://surl.li/evsbf>), у програмі «Електронний розклад» (<http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi>). Інформацію про особливості поточних контрольних оцінювань здобувачі отримують, як правило, напередодні завершення змістового модуля, відповідно до умов освітнього процесу. Крім того, ця і-ція може бути надана під час навчальних консультацій. Підсумковий контроль у формі заліків, іспитів, захисту практики, атестація у формі професійного комплексного кваліфікаційного іспиту, захисту кваліфікаційної роботи здійснюються відповідно до розкладу, складеного деканатом ф-ту. При підсумковому контролі з ОК у формі заліку з 2022 р. діє накопичувальна система, максимальний бал за роботу впродовж семестру – 100. Прозорість та об’єктивність системи оцінювання здобувачів ОП досягається через контроль у формі комп’ютерного тестування або поєднання письмової та тестової форм контролю. Право ЗО на об’єктивне оцінювання забезпечується також можливістю відмови від оцінки за ОК за результатами поточного контрольного оцінювання; повторного складання НПП або комісії; апеляції. Перескладання ОК дозволяється не більше двох разів: один раз НПП, інший – комісії, що фіксується у відомостях. За умови отримання менше ніж 60 б. на комісії ЗО відраховується із ЗВО. Врегулювання конфліктів у навчанні здійснюється за відповідним положенням (<http://surl.li/nrtv>). Відповідно до відповідного положення (<https://is.gd/TC5QWc>) для проведення процедури апеляції ЗО необхідно у день проведення контрольного заходу подати заяву у деканат або інший структурний підрозділ ЗВО, який забезпечував його проведення. Під час інтерв’ю викладачі, адміністрація та здобувачі підтвердили, що на ОНП випадків конфлікту інтересів, оскарження результатів контрольних заходів та атестації, випадків повторного проходження контрольних заходів не було.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Затвержені та діють: Статут ВНУ (<http://surl.li/bfvxo>), Кодекс академічної доброчесності ВНУ (<http://surl.li/jawpx>), Положення про комітет з етики наукових досліджень ВНУ (<http://surl.li/cqlom>), про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній діяльності ЗО і НПП ВНУ (<http://surl.li/ehcbh>), про випускні кваліфікаційні роботи (проєкти) ВНУ (<http://surl.li/dpgur>). Передбачена перевірка письмових робіт, публікацій статей студентів та НПП у наукових виданнях, перевірки всіх навчально-методичних та наукових робіт на наявність плагіату за допомогою Unicheck та StrikePlagiarism, не допускаються до захисту кваліфікаційні роботи з низьким рівнем унікальності (менше 49%), робота відхиляється і приймається до повторного розгляду в разі докорінної переробки. На історичному факультеті створений у 2017р. в системі Microsoft Office 365 Фонд студентських кваліфікаційних робіт ЗВО, що також звужує можливість плагіату, але нажалі не передбачений відкритий доступ. У положенні про систему запобігання та виявлення плагіату у науково-дослідній діяльності ЗО та НПП

(<http://surl.li/ehcbh>) використовується комплекс профілактичних заходів для запобігання недотримання норм та правил академічної доброчесності: видання та поширення методичних матеріалів із чітким формулюванням вимог щодо написання письмових робіт, наукової етики, коректного використання інтелектуальних здобутків та оформлення посилань на використані у наукових працях матеріали; надання ЗО всебічної консультативної допомоги НПП на усіх етапах виконання кваліфікаційних робіт; їх ознайомлення з нормативною базою щодо академічного плагіату; публічний захист кваліфікаційних робіт; організація бібліотекою ЗВО заходів з популяризації основ інформаційної культури та правил наукової етики. ЗВО брав участь у проєкті Ініціатива академічної доброчесності та якості освіти, що ініціюють Американські ради з міжнародної освіти. 27 квітня 2023 р. на факультеті історії, політології та національної безпеки відбувся воркшоп «Академічна доброчесність: сучасні виклики для студентської молоді» (24-28.04.2023 р.) (<http://surl.li/kense>). Активність ЗВО щодо популяризації академічної доброчесності відображена на офіційному сайті ЗВО (<http://surl.li/bfvyf>). Питання санкцій за виявлення факту порушення академічної доброчесності регулюється Кодексом академічної доброчесності (<http://surl.li/aagxg>). В разі порушення академічної доброчесності здобувачі можуть бути зобов'язані до повторного проходження оцінювання (тесту, контрольної роботи, заліку, іспиту тощо), до повторного проходження відповідного ОК ОПП; можуть бути позбавлені стипендії, позбавлені наданих ВНУ пільг з оплати навчання. Втім, як було неодноразово заявлено під час інтерв'ю, наразі випадків порушення академічної доброчесності на ОПП не фіксувалось, а отже, потреб у санкціях не було. Але варто відзначити про можливість ширшої популяризації постулатів академічної доброчесності.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Сильними сторонами у контексті критерію є: використання технічних можливостей програми UniCheck та StrikePlagiarism як інструменту протидії порушенням академічної доброчесності, підтримка культури академічної доброчесності та неконфліктне середовище; інформація про контрольні заходи і критерії є доступною та зрозумілою й надходить з кількох джерел (викладач, робоча програма на сайті, система дистанційного навчання).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Репозитарій кваліфікаційних робіт не розміщений у вільному доступі. ЕГ рекомендує найближчим часом виправити цей недолік. Рекомендуємо посилити інформування здобувачів з питань академічної доброчесності, можливо ввести цей аспект в робочу програму якоїсь педагогічної/ методичної дисципліни, як практичну чи самостійну роботу (ОК 8 Сучасні методи навчання історії, ОК 9 Інноваційні методи навчання правознавства, ОК 15 Вчитель в сучасному освітньому просторі).

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Експертна група вважає, що практики функціонування ОП «Середня освіта. Історія, правознавство» відповідають критерію, контрольні заходи дозволяють здійснювати моніторинг отриманих програмних результатів навчання, є достатньо чіткими та ефективними, а політика сприяння дотримання академічної доброчесності має місце. Аналізуючи даний критерій, ЕГ відмічає відповідність підкритеріїв наявним вимогам з несуттєвими недоліками, що можуть бути усунені під час наступної за планом редакції ОП: розмістити репозитарій у вільному доступі та посилити інформування здобувачів з питань академічної доброчесності. Враховуючи сильні сторони, а також вказані рекомендації щодо подальшого удосконалення, вимоги підкритеріїв 1, 2, 3 виконані повністю, а 4 частково при несуттєвих недоліках, ЕГ оцінює критерій на «В» (загалом відповідність).

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Відомості СО, таблиці зі зведеною інформацією про викладачів, результати анкетування здобувачів освіти свідчать, що НПП, які викладають на ОП «Середня освіта. Історія, правознавство» відповідають професійним вимогам, що

дає змогу забезпечувати досягнення РН. Під час спілкування зі здобувачами, гарантом, академічним і адміністративним персоналом ЕГ також знайшла підтвердження цьому факту. Викладання дисциплін на ОП забезпечують 6 кандидатів наук/докторів філософії і 9 – доктори наук, які мають досвід науково-педагогічної роботи. Крім того, висока кваліфікація НПП підтверджується численними фаховими статтями, у т.ч. індексованими міжнародними базами даних, монографіями, дотичними до навчальних дисциплін, які ними викладаються, участю в конференціях, семінарах та інших наукових заходах, в редколегіях наукових часописів, стажуваннях, міжнародній академічній мобільності, (таб. 2 СО, зустр. 1 та 2). Здобутий досвід активно впроваджується у навчальних процес. НПП кожні 5 років проходять процедуру підвищення кваліфікації. Підвищення кваліфікації НПП регламентоване Положенням про підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників (<https://cutt.ly/HjUVtUN>, <https://cutt.ly/TkBnkZ1>). Зокрема вони відзначили, що викладання освітніх компонентів є цікавим та зрозумілим, застосовуються сучасні технології та методи навчання. Консультації від НПП здобувачі отримують своєчасно, а викладачі враховують індивідуальні особливості та освітні потреби здобувачів. Проте, при високій загальній публікаційній активності НПП, у Таб.2. наявні фахові публікації, які не відповідають тематиці ОК. Тому ЕГ рекомендує НПП посилити орієнтацію публікацій на зміст ОК даної ОП та включити їх до силабусів для використання здобувачами в освітній діяльності.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Конкурсний добір викладачів відбувається відповідно до норм українського законодавства. Відбір на посади НПП здійснюється згідно з процедурою, встановленою у Положенні щодо порядку проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників та укладання з ними трудових договорів (контрактів) у ВНУ імені Лесі Українки (<http://surl.li/pnlf>), Положенні про порядок та основні кваліфікаційні вимоги при призначенні (переведенні) на посади науково-педагогічних працівників ВНУ імені Лесі Українки (<http://surl.li/pnlm>). Відповідно до наказу ректора на офіційному вебсайті ЗВО (<http://surl.li/lpbuk>) розміщується оголошення про проведення конкурсу, його терміни та умови, визначається місячний термін подання документів для участі в конкурсі. У ЗВО створюється конкурсна комісія (п.1.9 Положення), яка ухвалює рекомендації щодо участі претендентів у конкурсі. Кафедри розглядають рекомендації комісії та приймають рішення шляхом закритого голосування. В разі негативного рішення кандидат має право далі брати участь у конкурсі. Вчена рада факультету ухвалює рішення щодо заміщення вакантних посад доцента, старшого викладача, асистента, Вчена рада університету – вакантної посади професора, трудовий колектив факультету та Вчена рада університету – вакантної посади завідувача кафедри. Для оцінки рівня професійної кваліфікації в університеті і на ОНП претендент на посаду має провести відкрите заняття (лекцію, семінар тощо). Пріоритетними умовами для участі в конкурсному відборі є наявність фахової освіти за ОПП, наукового ступеня за спеціальністю, навчально-методичних та наукових публікацій за ОК, виконання ліцензійних умов, рейтинг НПП та результати опитування ЗО. У ЗВО чинні форми контрактів НПП діють з 2020 р. ЕГ переконалася, що процедура конкурсного добору НПП є прозорою і забезпечує необхідний рівень їх професіоналізму для успішної реалізації ОП «Середня освіта. Історія, правознавство».

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

ЕГ відзначила, що представники від роботодавців активно залучаються до організації та реалізації освітнього процесу на ОП «Середня освіта. Історія, правознавство». Вони запрошуються до викладання навчальних дисциплін, читання гостьових лекцій, участі у обговоренні і оновленні ОП, до спільних наукових заходів, публікацій, профорієнтаційних заходів тощо. Співпраця з роботодавцями здійснюється з використанням елементів дуальної форми здобуття освіти, на основі тристоронніх договорів. Так, О. Муляр, завідувачка кафедри теорії та методики викладання шкільних предметів ВІППО, кандидат пед. наук (ОК Інноваційні методи навчання правознавства); Л. Сосницька, вчителька історії і правознавства Комунального закладу Луцька гімназія № 4 імені Модеста Левицького, аспірантка (ОК Педагогічна практика, гостьові лекції з ОК Методика навчання історії в старшій та профільній школі); В. Баюк, заступник директора Адміністрації державного історико-культурного заповідника м. Луцька (ОК Педагогічна практика); М. Кучерепа, керівник навчально-наукової лабораторії «Центр українсько-польських досліджень» (ОК «Українське державотворення у ХХ–ХХІ ст.: ідеї та практика»); вчителі/викладачі ЗЗСО, закладів фахової передвищої освіти та керівник секції Волинської обласної МАН О. Разиграєв (ОК Педагогічна практика); О. Карліна, член експертної комісії НАЗЯВО (ОК «Методика науково-педагогічних досліджень».

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

ЕГ з'ясувала, що до реалізації ОП «Середня освіта. Історія, правознавство» залучаються провідні фахівці-практики й експерти, у т.ч. до проведення аудиторних занять. До університету систематично запрошуються історики, дипломати, представники громадських та інших організацій для проведення практично-орієнтованих занять у вигляді лекцій, презентацій, майстер-класів, тренінгів, семінарів. Практикується залучення професіоналів-практиків (на умовах сумісництва) до аудиторних занять, практик відбувається на основі їхнього професійного досвіду, науково-методичних публікацій тощо: О. Муляр, завідувачка кафедри теорії та методики викладання шкільних предметів ВІППО, кандидат пед. наук (ОК Інноваційні методи навчання правознавства); Л. Сосницька,

вчителька історії і правознавства Комунального закладу Луцька гімназія № 4 імені Модеста Левицького, аспірантка (ОК Педагогічна практика, гостьові лекції з ОК Методика навчання історії в старшій та профільній школі); В. Баюк, заступник директора Адміністрації державного історико-культурного заповідника м. Луцька (ОК Педагогічна практика); М. Кучерепа, керівник навчально-наукової лабораторії «Центр українсько-польських досліджень» (ОК «Українське державотворення у ХХ–ХХІ ст.: ідеї та практика»); вчителі/викладачі ЗЗСО, закладів фахової передвищої освіти та керівник секції Волинської обласної МАН О. Разиграєв (ОК Педагогічна практика); О. Карліна, член експертної комісії НАЗЯВО (ОК «Методика науково-педагогічних досліджень»). НПП ФПНБ на умовах сумісництва працюють вчителями у ЗЗСО (В. Баран, Луцька гімназія № 21 імені Михайла Кравчука; Г.Хлібовська, ЗЗСО №14 імені В. Сухомлинського; Н. Кінд-Войтюк, Луцький лицей № 27; О. Разиграєв, Волинська обласна МАН). Обмін досвідом, обговорення ОП із представниками роботодавців та вчителями-практиками відбуваються періодично, зокрема, 14-15.03.2023 та 17.05.2023 (<http://surl.li/kloye>).

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

У ВНУ імені Лесі Українки діє система сприяння професійному розвитку НПП. Регламентується цей процес Положенням про наукове стажування аспірантів, докторантів, наукових і науково-педагогічних працівників (<https://cutt.ly/TkVnkZ1>), де прописані види і форми, порядок зарахування результатів підвищення кваліфікації тощо. НПП проходять підвищення кваліфікації та стажування у вітчизняних та закордонних ЗВО відповідно до укладених угод (ЛНУ імені Івана Франка: В. Баран, Рівненський державний гуманітарний університет: О. Карліна, А. Ткачук, Н. Кінд-Войтюк; Німецький історичний інститут у Варшаві: О. Разиграєв; Північний університетський центр у Бая-Маре (Румунія): А. Шваб; Центр східноєвропейських досліджень Ucrainicum Католицького університету в Любліні Йоана Павла: Ю. Крамар; Люблінський Науково-технологічний парк та Вища школа підприємництва та адміністрування у м. Люблін: Л. Стрільчук; Вища школа міжнародних відносин та соціальних комунікацій: О. Муляр; Венеційський університет Ка'Фоскарі (Universita Ca'Foscari de Venesia): Л. Стрільчук, Ю. Крамар, С. Шульга). Оцінка науково-педагогічної діяльності викладачів й механізми стимулювання професійного зростання регулюються Положенням про рейтингове оцінювання НПП (<https://cutt.ly/HjUVesx>). ЗВО сприяє професійному розвитку НПП: забезпечує доступ до інформаційних ресурсів, проводить тренінги щодо використання інтернет-середовища Office 365; інформує про участь у міжнародних проєктах. НПП беруть участь в конференціях, семінарах, літніх школах, обмінюються досвідом роботи, що зазначено, як у відомостях СО і було підтверджено на зустрічі з адміністративним персоналом. ЕГ під час зустрічей встановила, що ЗВО заохочує НПП морально (у вигляді грамоти ректора) і матеріально (у вигляді грошових заохочень) (зустр. 1,2,7).

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

В університеті діє система заохочень НПП на рівні ЗВО та факультету. До викладачів застосовують преміювання за публікаційну активність, інші досягнення у професійній сфері. Застосовуються моральні заохочення (подяки, грамоти, дипломи). Форми і процедури стимулювання, підвищення ефективності праці визначає Колективний договір на 2021–2025 рр. (<https://vnu.edu.ua/uk/kolektivnyi-dogovor-snu>). Передбачено преміювання за захист докторської дисертації; публікацію в журналах у наукометричній базі Scopus (Q1). КД регламентує стимулювання розвитку викладацької майстерності НПП через встановлення надбавки за вислугу років, доплати за науковий ступінь, вчене звання, почесне звання тощо (доцентам – 25% від посадового окладу, професорам – 33%, кандидатам наук, докторам філософії – 15%, докторам наук – 25%); за вислугу років (за 3 роки – 10% від посадового окладу, 10 років – 20%, 20 років – 30%); за використання іноземних мов у професійній діяльності (до 25% від посадового окладу). Відповідно до Положення про преміювання працівників ЗВО НПП отримують премії за ефективність діяльності, визначеної Положенням про рейтингове оцінювання (<http://surl.li/ejvhd>). НПП нагороджують відзнаками: Подяка ректора; нагрудні знаки: бронзовий, срібний, золотий, Золота медаль Лесі Українки. Викладацьку майстерність відзначено: Нагрудним знаком МОН України «Відмінник освіти України»: О. Карліну; званням «Заслужений діяч науки і техніки України»: В. Барана, Подякою МОН України: Л. Стрільчук, премією імені Петра Тронька: А. Шваба; Грамотою МОН України: О. Разиграєва; грамотою Кабінету Міністрів України: М. Кучерепа; органів влади і самоврядування: Н. Кінд-Войтюк, А. Ткачука, І. Конончук, Л. Малімон; подяками ректора: О. Семенова, О. Каліщук, С. Шульгу.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Конкурсний відбір за ОП цілком забезпечує необхідний рівень професіоналізму викладачів для успішної реалізації ОП, є прозорим. Роботодавці максимально інтегровані у процес реалізації ОП (викладають, беруть участь в обговоренні ОП та її оновленні, у різноманітних наукових та профорієнтаційних заходах тощо). Професіоналі-практики регулярно беруть участь в аудиторних заняттях. ВНУ імені Лесі Українки надає викладачам широкі можливості щодо підвищення кваліфікації у різних його формах, що сприяє їхньому професійному розвитку. Діє система стимулювання за високі досягнення у професійній діяльності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

ЕГ рекомендує НПП посилити орієнтацію публікацій на зміст ОК даної ОП та включити їх до силабусів для використання здобувачами в освітній діяльності.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Кадровий склад НПП відповідає вимогам, які висуваються до викладачів ЗВО на другому (магістерському) рівні вищої освіти та профілю спеціальності й ОП. НПП підвищують свою кваліфікацію кожні 5 років у необхідному обсязі (6 кредитів ЄКТС). До аудиторних занять активно залучаються провідні фахівці з України та закордонних організацій, роботодавці беруть активну участь в організації та реалізації освітнього процесу на ОП. В ЗВО функціонує дієва система заохочень та стимулювань удосконалення професійного розвитку та педагогічної майстерності викладачів. Резюмуючи даний критерій, ЕГ відмічає відповідність підкритеріїв наявним вимогам з несуттєвими недоліками, що можуть бути усунені: посилити силабуси авторськими публікаціями НПП, з метою вдосконалення ними ОП. Враховуючи сильні сторони, а також вказані рекомендації щодо подальшого удосконалення, вимоги підкритеріїв 2, 3, 4, 5, 6 виконані повністю, а 1 частково при несуттєвих недоліках, ЕГ оцінює критерій на «В» (загалом відповідність).

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Навчання ЗО у ВНУ імені Лесі Українки здійснюється в корпусі D ФІПНБ, з аудиторними приміщеннями загальною площею – 1257,5 м² (<https://cutt.ly/UPPtpNr>). Є Простір ідей, конференц-зала, Кабінет спеціальних історичних дисциплін, Музей етнографії Волині та Полісся (<https://cutt.ly/GPPk9Qz>), Музей археології (<https://cutt.ly/QPPk5yP>), комп'ютерний клас. За потреби використовуються аудиторії корпусу С, відділу технічних засобів навчання «Центр інноваційних технологій та комп'ютерного тестування» (<http://cit.vnu.edu.ua/>). Є вільний доступ до мережі «Інтернет», мультимедійного обладнання аудиторій, до електронних навчальних ресурсів на платформах Moodle (<https://moodle.vnu.edu.ua/>), Opentest (<http://194.44.187.55/hist>), Office 365 (<https://login.microsoftonline.com/>), Google-сервісів, тестових баз. Бібліотека ЗВО комплектує фонди за спеціальністю (окремий фонд історичної літератури), надає безкоштовні інформаційно-бібліотечні послуги (<http://library.vnu.edu.ua/>), доступ до інституційного репозитарію (<https://evnuir.vnu.edu.ua/>). Загальний фонд літератури – понад 838 тис. прим., кількість фахових періодичних видань є достатньою для проведення науково-дослідної роботи (<https://cutt.ly/pPP1f6i>). Неподалік корпусу розташована Волинська державна обласна універсальна наукова бібліотека імені Олени Пчілки (<http://ounb.lutsk.ua/>). Соціальна інфраструктура: 5 гуртожитків, бібліотека, актові і спортивні зали, ідальні, стадіони, спортивні майданчики, реабілітаційна клініка, база практик-табір Гарт (оз. Світязь). У навчальних корпусах та гуртожитках облаштовано відмінні укриття, з усім необхідним, передбачено навіть двигуни вироблення штучного повітря на випадок техногенної катастрофи (зустр. Огляд матеріально-технічної бази, що використовується під час реалізації ОП). Навчальний процес на ОП забезпечений підручниками і методичними рекомендаціями. Під час проведення занять викладачі кафедр постійно систематизують та поглиблюють знання студентів, навчають принципам роботи з науковою літературою, вмінню ставити наукові проблеми та шукати шляхи їхнього розв'язання. Навчальні корпуси оснащені пандусами, ліфтом, вбиральнею для осіб з особливими потребами, що робить можливим навчання за даною ОП осіб з обмеженими можливостями. Резюмуючи вищевикладене ЕГ констатує, що матеріально-технічні ресурси, а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Доступ усіх учасників освітнього процесу до інфраструктури та інформаційних ресурсів є безоплатним, що підтверджено в ході відеозустрічей з адміністрацією, здобувачами та НПП відповідно, через такі наявні «елементи»

освітнього середовища: сучасне обладнання аудиторій (інтерактивні дошки, проектори, комп'ютери з ПЗ); інформаційні мережі університету і її ресурси; Здобувачі можуть вільно користуватися інформаційними ресурсами, сервісами Microsoft, фондами бібліотеки, спорткомплексу, бази практик-табору Гарт ВНУ імені Лесі Українки, технічними засобами навчання, відвідувати Центр інноваційних технологій та комп'ютерного тестування. Повсюди доступна мережа «Інтернет». Діє Коворкінг-Центр, Академ-бізнес ХАБ, Інклюзивний хаб, простір Ідей. Особистісно-професійному розвитку сприяють музеї: Лесі Українки, історії університету, археологічний, геологічний, етнографії Волині та Полісся (<https://is.gd/qGytaq>). Це допомагає формуванню індивідуальної освітньої траєкторії, реалізації права вибору форм і методів навчання; створенню умов для навчання й стажування в інших ЗВО; реалізації освіти з елементами дуальної освіти; участі в громадському та студентському самоврядуванні, забезпечує академічну свободу студентів. Функціонують Центр культури та дозвілля, творчі об'єднання, спортивні секції. На факультеті діють Наукове товариство аспірантів і студентів, Історичний дискусійний клуб, студентські проблемні групи. Деканат, кафедри, куратори, НПП ФПНБ постійно моніторять потреби здобувачів освіти; результати обговорюються на засіданнях кафедр, деканату, вченої ради факультету. В корпусі ФПНБ облаштований Простір ідей – майданчик для активного різнопланового спілкування. Щорічними є Дні здоров'я, толоки, волонтерські місії. Проводяться квести, брейн-ринги, екскурсії, зустрічі випускників. Діє студентська рада, первинна профспілкорова організація студентів, Центр волонтерів.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Огляд приміщень, спілкування зі студентами, представниками адміністрації і допоміжних служб дозволили встановити наступне: освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою і дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси. Санітарно-технічний стан приміщень, навчально-лабораторних аудиторій, відповідає вимогам чинних норм і правил експлуатації. Відділ охорони праці постійно контролює дотримання вимог безпеки (<http://surl.li/pnnd>). Застосовується практика проведення інструктажів з охорони праці та безпеки життєдіяльності; з пожежної безпеки; безпеки життєдіяльності для осіб, що направляються на бази практик; безпеки під час проведення занять з фізкультури і спорту; охорони праці, безпеки життєдіяльності під час роботи на персональних комп'ютерах. Розклад занять здобувачів ОП складений відповідно до норм часу та тижневого навантаження з урахуванням особливостей ЄКТС. Діє електронний розклад, що за словами ЗО та НПП є дуже зручним у використанні. Здійснюється контроль відвідування студентів з метою виявлення причин відсутності, розуміння їх фізичного та психічного стану здоров'я, облаштовані пандуси. У ЗВО діє Центр духовно-психологічної підтримки (<https://cutt.ly/DPPdcPF>). У відділі молодіжної політики та соціальної роботи за потреби можна отримати індивідуальні психологічні консультації (<https://is.gd/Mn6iHz>). Під час зустрічі 7 практичний психолог відділу молодіжної політики та соціальної роботи - Кулик Тетяна Миколаївна повідомила про найчастіші теми звернення студентів, якщо до початку повномасштабної війни переважали теми непорозуміння з батьками, відносини між молодими людьми, то зараз найчастіші звернення стосовно внутрішніх переживань, переживань через втрату. ЗВО забезпечує дотримання санітарно-гігієнічних умов діяльності учасників освітнього процесу в умовах військового стану. Під час повітряної тривоги студенти й викладачі ФПНБ перебувають в обладнаних в корпусі усім необхідним укриттях. Згідно інформації, наданої здобувачами та НПП, серед здобувачів вищої освіти на ОПП відбувається моніторинг потреб та інтересів, за результатами яких, можна зробити висновок, що здобувачі задоволені станом забезпечення безпеки життєдіяльності в університеті (89%). Під час запланованих зустрічей (згідно програми візиту) скарг щодо незадоволеності безпечністю освітнього середовища не було, що дає підстави ЕГ зробити висновок щодо відповідності ОПП цьому підкритерію.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Освітня, організаційна, інформаційна, консультативна та соціальна підтримки здобувачів, які навчаються за ОП, регламентується Положенням про організацію освітнього процесу (<https://cutt.ly/gPPxzpm>). У ЗВО діє комплекс належних засобів для всебічної підтримки здобувачів вищої освіти. Консультативну та освітню підтримку здобувачів здійснюють НПП ОП: проводять консультації, надають навчально-методичні матеріали, доступ до електронних курсів, репозитарію, залучають ЗО до наукової роботи. За кожною академічною групою закріплено куратора, який забезпечує консультативно-організаційну допомогу в роз'ясненні питань, що виникають у ході освітнього процесу, інформування студентів про їхні права, обов'язки, можливості, надання емоційної та мотиваційної підтримки. Проводяться кураторські години, інструктажі з безпеки життєдіяльності, куратори сприяють участі ЗО в культурно-масових заходах. Інформаційно-освітню підтримку надає бібліотека у-ту (<http://catalog.library.vnu.edu.ua/>). Інформаційна підтримка має комплексний характер і здійснюється через офіційний сайт у-ту та вебсторінку факультету, соціальні мережі, комунікації Viber, Telegram, що забезпечує зворотній зв'язок між ЗО та адміністрацією університету, факультету. Соціальна підтримка здобувачів реалізується через створення умов для соціального та інтелектуального розвитку. Діє відділ молодіжної політики та соціальної роботи (<https://cutt.ly/3PPz7L6>) який займається наданням соціальної допомоги та підтримка молоді через залучення ЗО до різних соціальних проєктів, призначення соціальних стипендій, преміювання, відзначення за досягнення в навчанні та науковій роботі, поліпшення побутових умов у гуртожитках, організацію оздоровлення та відпочинку, надання інформації про можливості працевлаштування тощо. Ефективність інформаційно-освітньої підтримки ЗО забезпечується й діючим електронним розкладом занять (<http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi>). Консультативну та соціальну підтримку ЗО здійснює Психологічна служба у-ту (<https://is.gd/Mn6iHz>). Постійне спілкування ЗО та адміністрації здійснюється через Скриньку довіри, яку щомісяця відкривають і ознайомлюються зі змістом

звернення (зустріч Огляд матеріально-технічної бази, що використовується під час реалізації ОП). Інформаційну та соціальну підтримку щодо захисту прав та інтересів ЗО, проблем їхнього навчання, побуту та дозвілля, забезпечення зворотного зв'язку з адміністрацією забезпечують органи студентського самоврядування (<https://cutt.ly/sPPxE6>) (зустр. 4). Щосеместрово на факультеті історії, політології та національної безпеки проводяться опитування ЗО щодо якості освіти за ОП, організації та здійснення освітнього процесу (<http://surl.li/kklag>). Деканат факультету працює у визначені години і є доступним для звернень здобувачів освіти; навчально-допоміжний персонал історичного факультету (методисти, провідні фахівці та ін.) підтримує та надає допомогу ЗО.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Відповідно до Положення про організацію освітнього процесу на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях ВНУ (<https://is.gd/digtO2>) (п.9.2) Університет забезпечує учасникам освітнього процесу (у т. ч. іноземним громадянам і здобувачам освіти з особливими потребами) безперешкодний доступ до навчально-методичного забезпечення, бібліотечних ресурсів, науко-метричних баз даних, надання їм фахової консультаційної підтримки, також належне технічне оснащення аудиторного фонду та гуртожитків, надає підтримку випускникам у працевлаштуванні. Для навчання осіб з особливими освітніми потребами облаштовані приміщення корпусів та гуртожиток (пандуси, ліфти). При вступі до ЗВО особи з особливими освітніми потребами мають право на зарахування за пільгами (переведення на вакантні місця державного замовлення) у випадках, передбачених чинним законодавством України, та право на отримання соціальної стипендії (<https://cutt.ly/lPPxTGD>). Після зарахування на навчання ЗО за необхідності надається кімната у гуртожитку; можливість поєднувати аудиторну та дистанційну форми навчання; проведення занять в аудиторіях першого поверху. З метою соціалізації осіб з особливими освітніми потребами діє Інклюзивний хаб [h\(https://cutt.ly/gPPxWtw\)](https://cutt.ly/gPPxWtw). Психологічна служба здійснює психологічну підтримку: тренінги з питань пошуку роботи для людей з особливими потребами, з питань мотивації до саморозвитку. За ОП не навчаються здобувачі вищої освіти з особливими освітніми потребами.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

ЕГ встановлено, що у ВНУ запроваджено чітку та зрозумілу процедуру вирішення конфліктних ситуацій, яка регламентується "Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій" (<https://is.gd/TC5QWc>), "Статутом університету" (<https://is.gd/Xp1zZM>). Права та обов'язки учасників освітнього процесу регламентуються Правилами внутрішнього розпорядку ЗВО, які передбачають відсутність фізичного та психічного насильства й дискримінації (<https://is.gd/MtDUbl>). Відповідно до Закону України «Про запобігання корупції» та розробленої Антикорупційної програми ВНУ імені Лесі Українки проводиться робота щодо запобігання та виявлення корупції у ЗВО (<https://is.gd/QXDxOh>). У закладі працює уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції (<https://is.gd/GYtVzх>), повідомити про випадок корупції є можливість сайті університету на сторінці «Повідомити про корупцію» (<https://vnu.edu.ua/uk/povidomiti-pro-korupciyu>), на факультеті постійно розміщена Скринька довіри. Діяльність щодо попередження корупційних правопорушень реалізовується через ознайомлення працівників із нормативними документами, що регламентують питання запобігання та протидії корупції в ЗВО; розміщення телефону довіри; консультування працівників щодо дотримання антикорупційних стандартів; проведення анонімного анкетування студентів щодо запобігання посадових зловживань. В чому ЕГ пересвідчилася під час зустр. 2,3,4. Під час кураторських годин та індивідуальних бесід куратори академічних груп звертають увагу на попередження та виявлення можливих конфліктних ситуацій, пошуку шляхів їх позитивного вирішення в разі необхідності. Результати опитування здобувачів вищої освіти щодо наявності конфліктних ситуацій розглядаються на засіданні вченої ради факультету (при потребі). При виявленні ознак чи фактів конфліктних ситуацій учасники освітнього процесу мають право подати заяву встановленого зразка на ім'я декана факультету/ректора університету. Наказом ректора університету створюється комісія з розгляду конфліктної ситуації, до складу якої можуть входити декан факультету, наукові, НПП, психолог, батьки потерпілих, зацікавлені особи. Комісія впродовж десяти днів проводить розслідування та приймає відповідне рішення. На час реалізації ОП будь-яких конфліктних ситуацій, пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією, корупцією та іншими зловживаннями, виявлено не було, що підтверджено результатами опитування здобувачів освіти (<https://cutt.ly/P3AnPZZ>). Під час інтерв'ю викладачі, адміністрація та здобувачі підтвердили, що випадків конфлікту інтересів та оскарження результатів контрольних заходів та атестації в учасників освітнього процесу на ОП не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

ЕГ відзначає належний рівень навчально-методичного забезпечення ОП та вільний доступ до електронних ресурсів і електронних баз вітчизняних та іноземних наукових видань наукової бібліотеки ВНУ; належний рівень матеріально-технічних ресурсів (стан корпусів, аудиторій та їх технічна комплектація) та навчально-методичного забезпечення

освітньої програми; безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми; освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси; створені достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Вимоги всіх підкритеріїв виконано повністю (відсутні недоліки).

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Вимоги всіх підкритеріїв виконано повністю (відсутні недоліки), але ЕГ не змогла виділити інноваційні / взірцеві практики за даними підкритеріями. ЕГ оцінює даний критерій на «В» (загалом відповідність).

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

У ЗВО процедури розроблення, затвердження, реалізації, закриття, моніторингу та періодичного перегляду ОП регулюються "Положенням про розроблення, моніторинг, перегляд та закриття освітніх програм у ВНУ імені Лесі Українки" (https://vnu.edu.ua/sites/default/files/2021-02/Polozhennia_perehliad_zakryttia_OP.pdf), "Порядком формування освітніх програм та навчальних планів підготовки фахівців за першим (бакалаврським), другим (магістерським) та третім (освітньо-науковим, освітньо-творчим) рівнями вищої освіти денної (очної) та заочної форм навчання у Волинському національному університеті імені Лесі Українки" (<http://surl.li/kxxbd>) та "Положенням про організацію освітнього процесу на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях вищої освіти у ВНУ імені Лесі Українки" (<http://surl.li/dmnhd>). До складу робочої групи із розроблення ОП за спеціальністю входять науково-педагогічні працівники університету, відповідальні за підготовку здобувачів вищої освіти за спеціальністю за певним освітнім рівнем та мають кваліфікацію відповідно до спеціальності. За свідченням представників ЗВО, стейкхолдерів та на підставі вивчення протоколів кафедр, ЕГ відмічає, що зміни ОП відбувається на основі змін нормативної бази, результатів моніторингу якості ОП, пропозицій стейкхолдерів. Під час зустрічі, НПП відмітили такі виклики у процесі запровадження цих процедур реалізації ОП як відсутність освітнього стандарту за спеціальністю.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Для урахування інтересів стейкхолдерів до складу робочих груп із розроблення ОПП відповідно до Положення (https://vnu.edu.ua/sites/default/files/2021-02/Polozhennia_perehliad_zakryttia_OP.pdf) включено здобувачів вищої освіти зі спеціальності за певним рівнем (Кротюк В.С., здобувач освіти другого (магістерського) рівня за ОПП, редакція 2023 р.). Крім того здобувачі вищої освіти безпосередньо і через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду ОП і інших процедур забезпечення її якості (пп. 9.2 Положення про організацію освітнього процесу на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях у ВНУ імені Лесі Українки (<http://surl.li/dmnhd>)). Це також підтвердили представники здобувачів, котрі навчаються на ОПП та члени студентського самоуправління на фокус-зустрічах з експертами. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги у процесі обговорення та затвердження ОП на науково-методичних і вчених радах факультету та університету під час розглядів результатів опитування на засіданнях групи забезпечення, а також на підставі прямих звернень студентів: так, здобувачка О. Копитко зауважила необхідність уведення до навчального плану курсів з медіаграмотності; Д. Данилік запропонував здійснювати практики у закладах освіти різного рівня; В. Кротюк висловив думку про необхідність формування компетентностей з організації позакласної та наукової діяльності вчителя (до редакції ОПП 2023 р.) (<http://surl.li/klcmp>). Пропозиції здобувачів були враховані в ОПП нової редакції (2023 р.). Для опитування використовуються анкети, зразки яких розміщені на сайті ЗВО, анкетування проводять гаранті освітніх програм за допомогою відділу якості та відділу технічної підтримки ЗВО. Також за потреби на факультеті можуть

проводитись окремі опитування щодо якості освітнього процесу. Подібні практики підтвердили здобувачі та НПП, також відзначили, що ЗВО швидко проводить опрацювання опитування, звертає увагу на виявлені недоліки та регулярно розглядає результати опитувань на засіданнях дорадчих органів.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Для забезпечення якості ОПП залучені роботодавці, список роботодавців оприлюднено на сайті закладу (<https://vnu.edu.ua/uk/partnery-zakladu>). На факультеті історії, політології та національної безпеки існує власна Рада роботодавців ФІПНБ (голова В. Бондар), члени ради А. Масиник та О. Михальчук, директори ЗЗСО м. Луцька. В результаті зустрічей ЕГ з роботодавцями, вони підтвердили, що активно долучаються до обговорення ОПП, виявили добру поінформованість щодо тенденцій та напрямів в розвитку даної ОПП та спеціальності. Пропозиції стейкхолдерів, зокрема про розширення компетентностей ОПП за рахунок напрямку управління освітньою діяльністю, впроваджені інноваційних методів навчання історії у школі та збільшення часу на практичну підготовку, були враховані при плануванні ОПП поточної редакції.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Процедура збирання інформації про випускників у ЗВО системна, функціонує Асоціація випускників (<https://vnu.edu.ua/uk/vstupne-slovo-rektora>), інформація про випускників збирається за допомогою анкетування (<https://vnu.edu.ua/uk>). Регулярно підтримуються контакти з випускниками за допомогою міжособистісних зв'язків, мережу ФБ. Постійна робота над покращенням ОПП також сприяє регулярним контактам. Оскільки більшість випускників працюють з ЗСО вчителями, вони стають наставниками під час практики для здобувачів, випускників запрошують на заходи, що проводяться в ЗВО, вони самі також організують наукові, просвітницькі, благодійні заходи на факультеті. Для зустрічей із здобувачами випускники, котрі наразі служать в ЗСУ, займаються волонтерською діяльністю. Спілкування з випускниками позитивно впливає на мотивацію здобувачів.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

У ЗВО здійснюється постійний моніторинг якості надання освітніх послуг навчально-методичним відділом якості освіти відповідно до розроблених нормативних документів. Відділ якості вивчає результати опитувань здобувачів (<http://surl.li/kodhv>) та стейкхолдерів, оперативно реагує на зауваження й пропозиції, що надходять від них, перевіряє дотримання нормативних актів МОН України щодо ОПП, проводить навчання для гарантів освітніх програм (Школа гарантів - <https://vnu.edu.ua/uk/news/trivae-robota-universitetskoi-shkoli-garantiv>), розробляє методичні рекомендації, створює загальноуніверситетські ресурси для обрання дисциплін вільного вибору (Каталог вибіркового освітніх компонентів <http://surl.li/koaeo>). В результаті комплексних заходів з моніторингу були визначені та виправлені певні недоліки: ОК циклу загальної підготовки недостатньо структуровані; відсутній ОК із цифрової підготовки; недостатній обсяг підготовки з методики використання інноваційних технологій навчання та пропозиції щодо запровадження нових ОК циклу професійної підготовки з правознавства та методики викладання. Для того, щоб їх виправити було запропоновано запровадити на ОПП освітні компоненти загального циклу: «Освітній менеджмент», «Цифрові освітні ресурси», «Психологія взаємодії», «Методика науково-педагогічних досліджень»; до циклу професійної підготовки включити ОК «Імплементация міжнародних стандартів прав людини в Україні», «Сучасні методи навчання історії», «Інноваційні методи навчання правознавства», та внести відповідні зміни до переліку компетентностей, РН та ПРН. Зустрічі у фокус групах підтвердили, що моніторинг відбувається регулярно, а механізми та процедури реагування та виправлення недоліків є дієвими.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

У ЗВО побутує практика врахування зауважень та пропозицій, отриманих в результаті зовнішнього оцінювання якості, зокрема таких, що стосуються політики та практик ЗВО, що впливають на всі ОПП. Отримані рекомендації під час акредитації інших ЗВО були враховані для удосконалення даної ОП. Так, було розроблено відсутнє раніше "Положення про розроблення, затвердження, моніторинг, перегляд та закриття освітніх програм у ВНУ імені Лесі Українки" (<http://surl.li/wstd>), уточнене положення про визнання результатів навчання в формальні та неформальній освіті (<http://surl.li/wstd>) тощо. ЗВО працює над виправлення недоліків системно через удосконалення нормативних документів, що регулюють освітній процес, запровадження позитивних практик, вивчення досвіду інших ЗВО. За результатами первинної акредитації ОПП у 2019 р. експертами було запропоновано розробити електронні курси для посилення методичної складової ОП. За цей час НПП пройшли навчання щодо

цифрової грамотності, розробили власні електронні навчальні ресурси на базі Moodle (Н. Кінд-Войтюк, О. Разиграєв, С. Шульга) та інших цифрових ресурсах. Здобувачі, що навчаються на ОПП у 2022-2023 н.р., висловили схвалення інформаційній підтримці освітнього процесу, організованої їхніми викладачами. Особливо цей досвід став в нагоді під час дистанційного навчання.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Учасники академічної спільноти змістовно залучені до процедур внутрішнього забезпечення якості ОП на етапах розробки та корекції ОП та її складових. Свої пропозиції НПП можуть висувати на засіданнях кафедр (протокол № 6 від 09.11.2022, № 7 від 09.12.2022, № 13 від 18.05.2023). За рішенням засідань кафедри відбуваються внесення змін до ОП, її складових, організації освітнього процесу та створення комфортного освітнього середовища. До забезпечення якості ОП долучається представники академічних спільнот інших ЗВО як рецензенти ОП. НПП на зустрічах виявили обізнаність у питаннях удосконалення ОПП та тенденціях розвитку галузі. НПП залучені до процедур оновлення ОК та їх змісту, відповідно до практики впровадження силабусів ОК, підготовки навчально-методичних матеріалів та дистанційних курсів (О. Муляр, Н. Кінд-Войтюк, О. Разиграєв, С. Шульга) за відповідним положеннями (<http://surl.li/kowoj>, <http://surl.li/bhego>), що позитивно вплинуло на якість навчальних та навчально-методичних матеріалів. В ЗВО практикується залучення провідних фахівців українських та закордонних ЗВО для гостьових лекцій та обміну досвідом (П. Голден, Я. Дурка, Я. Сирник, І. Скакальська), проводились спільні зустрічі фахівців різних національних ЗВО для обговорення ОПП (<http://surl.li/koxpm>). Відповідно до нормативних документів ЗВО (статут ЗВО (<https://cutt.ly/GOQHatV>), «Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти у ВНУ імені Лесі Українки» (2021 р.) (<https://cutt.ly/zPRTuTv>)) встановлено розподіл відповідальності між різними структурними підрозділами у здійсненні процедур внутрішнього забезпечення якості освіти. Ректорат, Вчена рада, Наглядова рада ВНУ імені Лесі Українки формують стратегію та нормативну базу ЗВО щодо забезпечення якості освіти. До планування стратегії та політики ЗВО щодо забезпечення якості освітнього процесу залучені Наглядова рада університету, Ректорат, Вчена рада, що затверджують нормативні документи та приймають управлінські рішення. Структурні підрозділи ЗВО здійснюють роботу відповідно до своїх напрямів: навчально-методичний відділ займається моніторингом та координацією процесів забезпечення якості освіти, консультаціями розробникам і гарантам; технічну підтримку щодо створення цифрового освітнього середовища надає відділ технічних засобів навчання (<http://cit.vnu.edu.ua/>); адміністрація профільного факультету забезпечує моніторинг та підтримку спеціальності та допомагають із залученням до процедур обговорення ОПП студентського активу та стейкхолдерів. Група забезпечення на чолі з гарантом співпрацюють у оновленні та реалізації ОПП. В результаті роботи ЕГ з'ясовано, що в ЗВО створена культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

У ЗВО працює система якості освіти, що є дієвою: аналізуються опитування учасників освітнього процесу, вносяться пропозиції щодо поліпшення освітнього процесу відповідно нормативних документів ЗВО, з метою оптимізації роботи, уникнення перевантаженості здобувачів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Рекомендуємо залучати до заходів з обговорення вдосконалення ОПП за можливості міжнародних практиків-професіоналів.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

За Критерієм 8 вимоги за підкритеріями 1,2,3,4,5,6,7 виконані повністю: у ЗВО діють процедури розроблення, затвердження, реалізації, моніторингу та періодичного перегляду ОП, заклад дотримується визначених ним процедур; здобувачі безпосередньо, через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду програми; за допомогою анкетування збираються думки здобувачів, роботодавців та НПП щодо ОП; ЗВО співпрацює з роботодавцями щодо поліпшення якості освіти; результати внутрішнього моніторингу якості ОП були

враховані проектною групою; академічна спільнота ЗВО долучається до процедур моніторингу та підвищення якості на ОП; факультет забезпечує моніторинг та підтримку спеціальності та допомагають із залученням до процедур обговорення ОПП студентського активу та стейкхолдерів. Група забезпечення на чолі з гарантом співпрацюють у оновленні та реалізації ОПП. В результаті роботи ЕГ з'ясовано, що в ЗВО створена культура якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою. Оскільки вимоги підкритеріїв 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 виконані повністю, ЕГ оцінює критерій на «В» (загалом відповідність).

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

У ЗВО чітко визначені правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу. Вони оприлюднені на відповідній сторінці (<http://surl.li/pmju>) і доступні для всіх зацікавлених сторін. Вони регулюються розділом VI статуту ЗВО (<http://surl.li/pnoo>), положенням про організацію освітнього процесу (<http://surl.li/dmnhd>), колективним договором на 2021-2025 роки (<http://surl.li/pnlv>), правилами внутрішнього розпорядку (<http://surl.li/bdoop>). Додатковими документами, що регулюють права та обов'язки учасників освітнього процесу є положення про порядок формування індивідуальної траєкторії навчання здобувачів освіти (<http://surl.li/egmsi>), про індивідуальний навчальний план студента (<http://surl.li/egmsv>), положення про організацію і проведення поточного і підсумкового контролю у формі комп'ютерного тестування (<http://surl.li/lfbpu>), положення про проведення практики здобувачів освіти (<http://surl.li/lczjf>), положення про екзаменаційну комісію щодо атестації осіб, які здобувають перший (бакалаврський) та другий (магістерський) рівні освіти (<http://surl.li/ejjak>), положення про порядок переведення, поновлення, відрахування здобувачів освіти та надання їм академічної відпустки (<http://surl.li/leuce>) та інші, що розташовані на офіційному сайті ЗВО (<http://surl.li/pmju>). При цьому на сайті відсутні інструменти адаптації інформації для осіб з порушенням зору. Їх доступність для учасників освітнього процесу забезпечується розміщенням на офіційному сайті ЗВО. Під час зустрічей ЕГ переконалася, що права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу є для них чіткими та зрозумілими.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

Проект останньої редакції НП (<http://surl.li/lezog>) було оприлюднено згідно вимог на спеціальній сторінці проектів освітніх програм на сайті ЗВО (<http://surl.li/bpvne>). Пропозиції та зауваження за проектами освітніх програм пропонується надсилати за допомогою спеціальної форми (<http://surl.li/kjvjz>). ОП та її складові оприлюднена на сторінці факультету (<http://surl.li/evsbf>). Таким чином, зацікавлені сторони мають можливість безперешкодного доступу до сайту, зокрема до проекту ОП. На цій же сторінці розміщуються рецензії та відгуки стейкхолдерів. При цьому час оприлюднення проекту не вказаний, що не дозволяє ЕГ прослідкувати своєчасність надання на ознайомлення і внесення пропозицій заінтересованими сторонами. Роботодавці підтвердили, що вони знають, де розміщується проект ОП і що вони можуть написати до нього зауваження та висунути пропозиції. ЕГ зазначає, що на сторінці громадського обговорення розміщується лише проект НП. Його розміщення на окремій сторінці від самої ОП може ускладнити можливість їх порівняння стейкхолдерами. Таким чином ЕГ рекомендує розміщувати для громадського обговорення проект ОП і НП та надавати інформацію про час оприлюднення і проектний час затвердження нової редакції ОП.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

На основі вивчення даних самоаналізу та сторінок сайту університету, ЕГ дійшла висновку, що інформація щодо освітньої програми, є актуальною. ОП розміщена на сторінці каталогу освітніх програм та вибіркового освітніх компонентів (<https://vnu.edu.ua/uk/all-educations>), звідки відбувається перехід на сторінку ОП (<http://surl.li/kexsk>). Проте, на думку, ЕГ, посилання на неї варто додати на сторінку факультету (<http://surl.li/evsbf>), де вже наявний опис ОП. На офіційному веб-сайті розміщені силабуси ОК (<http://surl.li/kexsk>), які, проте, мають іншу нумерацію, ніж в ОП, перелік вибіркового освітніх компонентів з посиланнями на опис, надана процедура вибору із переліку вибіркового освітніх компонентів та можливість заповнення анкети вибору через перехід на "ПС-Журнал успішності-Web". На факультетській сторінці подано угоди про співпрацю, результати опитування (тільки бакалаврські), обговорення результатів опитування (тільки бакалаврські), матеріали для проходження практики (магістри), методична робота. ЕГ рекомендує оприлюднювати на даній сторінці також результати опитування магістрів та обговорення результатів даних опитувань. У ЗВО функціонує електронний розклад занять (<http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi>) та документообіг з використанням хмарного середовища Офіс 365. Важливі події з життя

університету, факультету, студентської спільноти, а також новини, оголошення, заходи висвітлюються на сторінках соціальних мережах. Інформація щодо складових ОП також наявна на внутрішньому освітньому середовищі ЗВО. ЗВО також оприлюднює на сайті процес акредитації (<http://surl.li/lfakj>), що включає відомість про самооцінювання, програму роботи експертної групи, дані про відкриту зустріч під час акредитації, звіт про результати акредитаційної експертизи, експертний висновок ГЕР.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Як позитивні практики у контексті Критерію 9 ЕГ відмічає такі факти: чіткі та зрозумілі правила і процедури щодо врегулювання прав та обов'язків усіх учасників освітнього процесу, які розміщені у вільному доступі для стейкхолдерів на вебсайті ЗВО; ЗВО не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті проект НП з метою отримання зауважень та пропозицій зацікавлених сторін (стейкхолдерів); ЗВО своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про ОП в обсязі, достатньому для інформування відповідних зацікавлених сторін (стейкхолдерів) та суспільства.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Слабкими сторонами ОП, на думку ЕГ є: відсутні інструменти адаптації вебсайту для осіб з порушенням зору; на сторінці громадського обговорення розміщується лише проект НП. Рекомендації ЕГ: адаптувати вебсайт для осіб з порушенням зору; для громадського обговорення розміщувати проект ОП і НП та надавати інформацію про час оприлюднення і проектний час затвердження нової редакції ОП.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Аналізуючи даний критерій, ЕГ відмічає повне виконання вимоги підкритерію 3 та часткове з несуттєвими недоліками 1 і 2. Недоліки несуттєві, оскільки знаходяться в межах діяльності автономії ЗВО, не порушують чинного законодавства, не мають істотного впливу на якість реалізації ОП і можуть бути усунені під час наступної за планом редакції ОП: відсутні інструменти адаптації вебсайту для осіб з порушенням зору; на сторінці громадського обговорення розміщується лише проект НП. Оскільки вимоги підкритеріїв 3 виконані повністю при несуттєвих недоліках, ЕГ оцінює критерій на «В» (загалом відповідність).

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Желіба Олександр Володимирович

Члени експертної групи

Кузовова Наталя Миколаївна

Куштан Наталія Михайлівна